

limited

CONTEMPORARY ISTANBUL 2018 ÖZEL SAYISI

PARA İLE SATILMAZ, 2018 SONBAHAR SAYI: 8, KAPAK: GÜLSÜN KARAMUSTAFA, MOTORCYCLE I, 1986, KUMAŞ KOLAJ, 77 X 115 CM
FOTOGRAF: BARIŞ ÖZÇETİN, SANATÇI VE BÜRO SARIGEDİK İZİNİYLE (ESER SANATORIUMUN STANDINDA GÖRÜLEBİLİR)

unlimited

KALEMLERİN EFENDİSİ CARAN d'ACHE

1915 yılında İsviçre’de doğan Caran d’Ache, kalem, güzel sanatlar malzemeleri ve lüks yazı malzemeleri üreten bir markadır. Caran d’Ache İsviçre’nin teknik mükemmelliğiyle hassasiyet, güvenilirlik ve yenilikçiliğinin bir sembolüdür. Her ürün özenle tasarlanır ve geleneksel el işliğinin modern teknolojiyle harmanlanmış sürecinden geçer. Nesillerdir süregelen uzmanlık geleneği ile Caran d’Ache tutkusunu ve titizliğini, yazma araçları, sanat ve çizim materyalleri gibi yazma sanatına odaklanmış özel ürünler tasarlamaya ve üretmeye adanmıştır. Caran d’Ache yazı araçları, usta sanatçılar tarafından, elde kullanılmaları için, elle yapılırlar. Caran d’Ache’in renklerle, renklerin kökeniyle ve ruhuyla özel bir ilişkisi vardı. Yüksek oranda pigment içeren renk skalasının derinliği, ürünlerin paketlenmesi ve şıklığı nesiller boyunca sanatın dışavurumuna ilham vermiş ve sanatçıların bir numaralı tercihi olmuştur. Marka kullanıcıya boyama, tasarım ve karma teknikler için sınıfının en iyisini ürünlerden oluşan bir palet sunmaktadır. Caran d’Ache hem kullanılan teknoloji, hem de malzemeler bakımından yenilik yaratan kreasyonlar oluşturur. Markanın yeniliğe açık olması geleneğinin bir parçasıdır.

CARAN d'ACHE markası ülkemizde Tektaş Saatçilik A.Ş. tarafından temsil edilir. İstanbul'da kurulmuş olan Tektaş Saatçilik, 30 yılı aşkın bir süredir saatçilik ve mücevher sektörünün önde gelen şirketlerindendir. İsviçre saat ve mücevher sektörünün dünyaca bilinen en prestijli markalarının Türkiye distribütörlüğünü yapmaktadır.

CARAN d'ACHE
Genève

Edito

CANDIDAT HÔTER L'ASILE L'ABROUSSE. L'ABRILLOTHÈQUE DE L'INLA
PARIS M. 2017. 36 HD. CPRINT 180x 28x 7. DIRMATRI NIZNITILE

Geçtiğimiz yıl Contemporary İstanbul için hazırladığımız dergide on ikinci edisyonunu gerçekleştiren fuarın kurucusu, direktörü, katılımcıları ve sanat profesyonellerinin görüşlerini almıştık. Bu yıl ise kadrajımızı yalnızca kadınlara doğrultarak sorularımızı fuarın içinde ve çevresinde yer alan kadın sanat profesyonellerine yönelttik. Bu kadrajı daraltma sebebimiz bir cinsiyet ayrımcılığı değil, aksine başarılı kadınları odağımıza alarak sadece onların gözlerinden yepyeni bir değerlendirme imkanı sunmak.

Sanat, toplumsal, global, ekonomik her türlü dalgalanmalarda ilk başta etkilenen alanlarından biri, belki de sıralamada en başta geliyor. Global anlamda sertleşen politika ve ekonomik yansımaları da direkt olarak üretimlerden sanat mekânlarının sürekliliğine kadar hissediliyor. Biz de hem ülke olarak hem de global anlamda bu zorlu süreçten geçiyoruz. Sanat fuarları da, müzayedeler gibi sanat ortamının büyük ölçüde ticari yüzlerini oluşturuyor. On üç yılı geride bırakan Contemporary İstanbul, bölgenin en çok izleyici çeken fuarlardan biri olması özelliğini taşıyor. Birçok ünlü ismin etkinliğe olan ilgisi, her geçtiğimiz edisyonda daha fazla izleyicinin fuara, dolayısıyla sanata yönelmesini tetikliyor. Tabii bu etkileşim izleyici, üreten ve aracı açısından uzun yıllar sonunda kendisine bir zemin edinecektir, bu kısmın tartışmaya açık olduğu şüphesiz.

Fuarı en iyi destekleyen etkinliklerden biri de Çağdaş İstanbul Vakfı'nın (ÇİV) Vanessa Arelle ile birlikte organize ettiği *CIF Dialogues*. Etkinlik, alanında yetkin isimlerle *Duyarlılıklar* başlığı altında konuşma dizileri ile şekillenecek. Program için fuarın resmi *web* sayfasını ve sosyal medya hesaplarını takip etmenizi öneririm.

Bu sayı için, Rabia Güreli fuarı, fuarın geçmişini, çabalarını, tutkularını ve emeklerini, hedeflerini anlattı. Banu Çarmıklı'dan, bir sanat yazarı ve koleksiyoner olarak güncel sanat ortamı hakkında görüşlerini aldık. Prof. Dr. Aylin Seçkin, sanat ekonomisiyle ilgili beklenti ve önerilerini paylaştı. Ülke olarak gündemimiz durulmazken, büyük bir çaba ile direnç gösteren galerilerin direktörlerinden aldığımız görüşleri derledik. Aynı zamanda henüz genç yaşlarında uzun süredir bu alandaki emekleri ile dikkat çeken genç sanat profesyonellerinden, fuar merkezde olmak üzere görüşlerini istedik. Her yönden birikimleri, deneyimleri ve işleriyle bütün bu ortamın var olma sebebi sanatçılardan Seza Parker ve Burçak Bingöl'ün görüşlerine yer verdik.

Birbirinden farklı görüş ve bakış açılarını bir araya getirdiğimiz bu sayı aslında bizlere bir grafik veriyor. Öneride bulunuyor. Her okuyucunun kendi birikimiyle de harmanlanınca, istediğimiz yere varabiliyoruz. Küresel veya yerel krizler her dönem içerisinde oldu, umut ederiz hiç bir zaman olmaz. Fakat geleceğe sadece zamanının iyi sanat eserleri kaldı. Bizler de bu dönemin parçasıyken, izlediğimiz iyi sanat eserlerinin gelecekte bizlerden bir parça taşıdığını da unutmadan, daha fazla gezmeli, izlemeli ve görmeliyiz.

Lara Toprak

limited

Yıl: 2 Sayı: 8

Para ile satılmaz. Bütün yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazı ve fotoğrafların tüm hakları Unlimited'a aittir. İzinsiz alıntı yapılamaz. Yayın sahibi: Galerist Sanat Galerisi A.Ş. Meşrutiyet Cad. 67 Kat: 1 Tepebaşı, Beyoğlu, İstanbul

Genel yayın yönetmeni

Merve Akar Akgün
merve@unlimitedrag.com
Reklam ve proje direktörü
Hülya Kızılırmak
hulyakizilirmak@unlimitedrag.com
İçerik editörü
Lara Toprak

İletişim Adresi

Meşrutiyet Cad. 67 Kat:1 Beyoğlu
info@unlimitedrag.com
Instagram - Twitter: unlimited_rag
Web: www.unlimitedrag.com
Baskı: SANER MATBAACILIK
Litrosyolu 2. Matbaacılar Sitesi 2BC3/4 Topkapı
İstanbul 0212 674 10 51 info@sanermatbaacilik.com

STENDHAL SENDROMU*

***Stendhal Sendromu, ihtişamlı sanat eserleri karşısında duygu yoğunluğundan bayılmaktır.**

Sizi etkisi altına alacak eserler 19-23 Eylül 2018 tarihleri arasında Akbank'ın ana sponsorluğunda 13. Contemporary İstanbul'da.

ci contemporary
istanbul

25. yıl | **AKBANK**
SANAT

Haberler

Tommy Hartung Akbank Sanat standında

Amerikalı heykel sanatçısı Tommy Hartung'un, serginin küratörü Hasan Bülent Kahraman'ın kelimeleriyle, "nesnenin varlık yapısını aşmaya çalışan yapıtları" *İmge Şeyler* sergi adı altında, C24 Gallery işbirliğiyle, Akbank Sanat'ın Contemporary İstanbul'da yer alacak A1 – 100 numaralı standında görülebilir.

TOMMY HARTUNG, IMITATING NATURE WITHOUT PITY, 2018, 360 DERECE SARMAL VIDEO KOLAJ, DOKUNMATİK EKRAN DOKUNMATİK EKRAN, 27", VIDEO: 360 DERECE ED 1/7

Açıkekran'dan sürpriz ziyaret

Şekerbank Açıkekran Yeni Medya Sanatları Galerisi, bu yıl 13. kez düzenlenecek olan Contemporary İstanbul'a, Alman video sanatçısı ve yönetmen Bettina Hutschek'in performans videosu *Sürpriz Ziyaret* ile katılıyor. Sanatçının, Rus asıllı ressam Nicolas De Stael'in André Malraux Modern Sanatlar Müzesi'nde sergilenen eserleri üzerine gerçekleştirdiği sergi turu şeklindeki performans videosu, Açıkekran'ın B2-102 no'lu standında izlenebilecek. Bettina Hutschek'in, Nicolas de Stael'i ve eserlerini efsaneleştirdiği performansı, sanatın iyileştirici gücüne kalplerimizi daha fazla açmamıza dair bir çağrı niteliğinde.

BETTINA HUTSCHEK, SÜRPRİZ ZİYARET SÜRE: 11:02 YIL: 2014/15

Çağdaş İstanbul Vakfı

Başta İstanbul olmak üzere Türkiye'nin sanat ve kültür altyapısının gelişmesine katkı sağlamak amacıyla kurulan Çağdaş İstanbul Sanat, Kültür ve Eğitim Vakfı (ÇİV), kurulduğu günden bu yana sanat ve sanatçının yanında olan Akbank'ın ana sponsorluğunda, *Duyarlılıklar* teması ile *CIF Dialogues* konferans serisini 18 Eylül'de gerçekleştirecek. Sanat ve iş dünyasının etkili yirmiden fazla isminin konuşmacı olarak katılacağı konferanslar, mekân sponsoru olan The Sofa Hotel Autograph Collection'da düzenlenecek. Mimari konsepti Öney Mimarlık tarafından gerçekleştirilen etkinliğin, video prodüksiyon sponsorluğunu Plato Sanat üstlendi. 150 izleyici ile sınırlı olan *CIF Dialogues* konferanslarının katılım bedelinin tamamı Çağdaş İstanbul Sanat, Kültür ve Eğitim Vakfı üzerinde toplanarak, vakfın düzenleyeceği diğer etkinliklere katkı sağlayacak.

Abstraction is essentially a different way of perceiving.

YENİ JAGUAR I-PACE

ELEKTRİK ÇAĞINA YOLCULUK

Hayal gücünün hayal olmaktan çıkıp gerçek bir güce dönüştüğü, zamanımızın çok ötesinde, yepyeni bir çağ başlıyor. Şimdi, olağanüstü performansın elektrikle buluştuğu Yeni Jaguar I-PACE ile tanışma zamanı.

Tüm bildiklerinizi geride bırakan Yeni Jaguar I-PACE, Borusan Otomotiv Jaguar Yetkili Satıcıları'nda.

Tamamen elektrikli Yeni Jaguar I-PACE, 470 km menzil, 400 BG ve 0 emisyonu sahiptir.

JAGUAR-TURKIYE.COM

THE ART OF PERFORMANCE

Borusan Otomotiv
İnce zevkler, yüksek standartlar.

Haberler

4. Tasarım Bienali

İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSİV) tarafından VitrA sponsorluğunda düzenlenen 4. İstanbul Tasarım Bienali, *Okullar Okulu* temasıyla 22 Eylül Cumartesi günü açılıyor. Küratörlüğünü Jan Boelen'in yaptığı 4. İstanbul Tasarım Bienali'nde bu yıl tasarım, mimari, biyoloji, sosyoloji, gastronomi, pedagoji, ekoloji, teknoloji ve ekonomi gibi pek çok farklı alandan, 6 kıtadan 100'ün üzerinde katılımcının projeleri yer alacak. 4 Kasım'a kadar ücretsiz olarak gezilebilecek bienal, Akbank Sanat, Yapı Kredi Kültür Sanat, Pera Müzesi, Arter, SALT Galata ve Studio-X İstanbul olmak üzere Beyoğlu bölgesindeki altı mekâna yayılacak.

Yararlı Sanat Ofisi Konuşmaları

"Metro panosundaki bir sayfayı okudum; ölümler benzeşiyor. Günlük görsel silsilede kanıksanan bir lekeyle, bir trajediden ziyade bir listeyle mi yüzleşiyorum? Okumam bittiğinde 'Hayat devam ediyor' mu diyeceğim? İstasyondan çıkar çıkmaz unutacak mıyım tüm bunları? Yarınımı etkileyecek mi ya da? Neler yapabilirim? Bu muazzam çatlak 'Liste'ye de yansıyor. 'Bunu ancak bir sanatçı yapabilirdi' veya 'Ancak bir sanatçı tarafından yapılabilirdi' deyip seyirlik atfıyla huzura erebilir miyim?"
Vasıf Kortun, 20, 2018

Banu Cennetoğlu'nun 1993'ten bu yana ülkelerinden kaçıp Avrupa'ya ulaşmaya çalışırken hayatını kaybeden göçmen, sığınmacı ve mültecilerin bilgilerini bir araya getirerek oluşturduğu *Liste*, Amsterdam merkezli UNITED for Intercultural Action [Kültürlerarası Eylem Birliği] tarafından derlenip her yıl güncelleniyor. Sanatçı Banu Cennetoğlu, çeşitli kültür kurumlarının iş birliğiyle *Liste*'nin güncellenmesi ve görünür olmasına aracılık ediyor.

Son olarak, 20 Haziran 2018 Dünya Mülteciler Günü'nde dolaşıma giren belgede 34.361 kayıt yer alıyor. Chisenhale Gallery ve Liverpool Bienali iş birliğiyle güncellenen bu yeni belge, The Guardian tarafından 64 sayfalık bir ek olarak okuyuculara dağıtılmak üzere 210.000 adet basıldı; ardından Liverpool'daki bir caddede 280 metre karelik bir yüzeye asıldı.

Cennetoğlu, 19 Eylül'de Salt Galata-Yararlı Sanat Ofisi'nde yapacağı konuşmada, son 11 yıldır yürüttüğü bu çalışmadan hareketle tasnif, telafi, temellük ve taviz kavramları etrafında sanatı kullanarak yarar üretme pratiğini tartışmaya açacak.

HAZİRAN 2012 KAVRILAN ARINA GÖRE 16,264 KİMLİK
'LISTE' TÜRKÇE HAZIRLANAN 150 POSTER 15x23
EKİM 2012 İSTANBUL MEKANURE-EUROPEAN VE
SALT İŞBİRLİĞİYLE

İSTANBUL HARİTASI: ABLON, 1901, KEREM BAYER
ARŞİVİNİN İZİNİYLE

TensEsterni / Luta Bettonica

İKSİV VENEZİYÂ BİENALİ
ULUSLARARASI MİMARLIK SERGİSİ
2018 TÜRKİYE PAVYONU
AYDINLATMA DESTEKÇİSİ
TEPTA AYDINLATMA

TEPTA
AYDINLATMA

Nispetiye Mah. Aytar Cad. No: 24 Kat: 1-2-3 1.Levent - İstanbul / 0212 279 29 03

www.tepta.com

Rabia Güreli

FOTOĞRAF: FENTYKARMEEN

"Bu yıl fuara 22 ülkeden 56'sı yabancı, 29'u yerli olmak üzere 85 galeri katılacak ve fuarda 400'ü yabancı 650 sanatçının yaklaşık 2 bin eseriyle çok güzel bir sanat seçkisi göreceksiniz."

"Ben ekonomi okudum. Ekonomisi olmayan herhangi bir şeyin yaşaması, devam etmesi bugünkü sistemde imkânlı değil. Contemporary Istanbul, bu işin ekonomisine büyük katkı sağladı. Koleksiyoner, sanatsever sayısı arttı. Sanat sektörünün gelişmesi için senelerdir uğraş veriyoruz."Örneğin, KDV'nin düşmesi, vergi konularının iyileştirilmesi, sanatın ihraç edilen bir ürün olarak devlet tarafından desteklenmesi için çalışmalar yapıyoruz. Sadece İstanbul'da değil, İstanbul dışındaki farklı şehirlerde koleksiyoner olabilecek kişilere, üniversitelerdeki öğrencilere, sanatseverlere konferanslarla ulaştık ve ulaşmaya devam ediyoruz."

desteklenmesi için çalışmalar yapıyoruz. Sadece İstanbul'da değil, İstanbul dışındaki farklı şehirlerde koleksiyoner olabilecek kişilere, üniversitelerdeki öğrencilere, sanatseverlere konferanslarla ulaştık ve ulaşmaya devam ediyoruz.

Contemporary İstanbul fuara daha çok izleyici ve katılımcı çekmek açısından yıl içerisinde nasıl bir katkı sağladı?

Yurtdışında yaptığımız etkinliklerde tanıştığımız koleksiyoner, sanatçı, danışman, küratör gibi sanat dünyasından insanların İstanbul'a, İstanbul'un sanat ortamına davet ediyoruz. Bu etkinliklerde Türkiye'nin uluslararası arenada çağdaş sanat ve kültür yönünde tanıtılmasını sağlıyoruz. İnsanlarla yüz yüze tanışıp davet etmek çok önemli. Mesela bu sene Lizbon'da Casa Dell'Arte Club House Lisbon'da yaptığımız davette tanıştığımız birçok Portekizli sanatsever İstanbul'a geliyor. Belki de tarihimizde ağırladığımız en fazla Portekizli'yi bu sene ağırlayacağız.

Geçtiğimiz aylarda kuruluşunu ilan ettiğiniz Çağdaş İstanbul Sanat, Kültür ve Eğitim Vakfı ile ilgili neler söyleyeceksiniz? Vakıf ile etkinlikler/sergiler organize edeceğinizi duyurdunuz. Nasıl bir program hazırladınız ve hedefiniz nedir?

Çağdaş İstanbul Vakfı'nın öncelikli amacı üç ana konuda toplanmaktır. Bunlar sırası ile seminerler, sertifika programları ve konferanslar. Bu üç çatı

altında özellikle genç yaşlardaki insanları hedefleyen eğitim programları düzenlemek temel amacımız. Bu programlar yurt içindeki kurumlar yanında yurt dışında çeşitli ülkelerde öne çıkmış eğitim kurumu, vakıflar, kültür kurumları ile iş birliği şeklinde ele alınacaktır. Amaç, insanları sanata daha fazla yaklaştırmak, sanatın etrafında yer alan etkinlikleri izlemelerini özendirmek ve bunun yanında belli katmanlardaki ve eğitimdeki genç insanların birlikte hareket etme ve içeriği sanat olan ortak akı yakalamalarına yönlendirmektir. Buna paralel ikinci hedefimiz, Türk çağdaş sanatının yurt içinde ve dışında daha fazla sergilenmesi yanında dünyadaki çağdaş sanatın ülkemizde gösterimi, ortak sergilerin gerçekleştirilmesi, genç kuşağın daha fazla temsilidir. Bu çerçevede misafirhane/residency yapım ve işletmesi de vakfın amaçları arasındadır. Misafirhane programlarının sanatçılar yanında küratörlere de açık olması benimsenmiştir. Diğer bir hedefimiz de "Kitlesel Yaratıcı Etkinlikler" olarak adlandırdığımız geniş kitlelere sunulan, güzel sanatlar yanında diğer sanat dalları ile etkileşimli tasarlanmış ya da üretilmiş ve mutlaka ülkemizde ilk kez gerçekleştirilecek etkinlikleri planlamaktır.

Vakıf bugüne kadar CI'nın tarafından yürütülmeye çalışılmış olan birçok konuyu üzerine almakla kalmayıp, kurumsal olarak planlama ve yürütme yolu ile genişletecek ve kendi kaynakları ile hedeflerine yönelecektir. Contemporary Istanbul sanat dünyası içindeki ticari ilişkileri ve pazarı hedeflerken Vakıf'ın hedefi ise sanatın sağlıklı gelişmesi, yayılması, daha

iyi anlaşılması ve neticede İstanbul'un sanat ve kültür dünyası içinde daha kuvvetli ve vazgeçilmez olmasına hizmet etmektir.

Kuruluşun fuara nasıl yansıdı?

Tabii ki ülkenin içinde bulunduğu zor ekonomik koşullar, herkes gibi bizleri ve katılımcılarımızı etkiledi. Bu sene de bu ortamda Contemporary İstanbul'un tüm sanat severlere yaşanan zorlukları unutturacak keyifli bir ortam sağlayacağını biliyoruz. Yaşanan her zorluk bir fırsat doğurur. Birçok yatırım aracı üzerinde her gün farklı sorular doğuyor, tereddütler oluyor. İşte bu ortamda en güçlü güven hissi duyularak yapılacak yatırımın sanat olduğuna kuvvetle inanıyoruz. Hepimiz gönül verdiğimiz işi yapmaya devam ediyoruz.

Sizin en fazla heyecan duyarak takip ettiğiniz sanat fuarları hangileri? Bu fuarların en çok hangi yönlerinden etkiliniyorsunuz?

Genel olarak çok bilindik, oturmuş fuarlardan çok, daha az konvansiyonel, genç, yaratıcı fuarlar beni etkiliyor. New York'ta Independent, ABC Berlin gibi. Bu sene ilk defa gitme fırsatı bulduğum ARCO Lisboa'yı da çok beğendim.

CI için 10 yıllık hayalleriniz neler?

Şahsen 10 yıl sonra sınıırım Bodrum'da Contemporary Bodrum yapıyor olmak isterim. Şaka bir yana Contemporary İstanbul'un kardeşleri olsa, aile genişlese hiç fena olmaz...

arasında The Sofa Hotel İstanbul, Autograph Collection'da gerçekleştirilecek.

Bu yıl fuar bünyesinde yeni medya sanatlarının sunulduğu Plugin, beşinci yaşına girdi. Plugin, benim en sevdiğim bölüm. Hayatımızın her alanına giren ve artık vazgeçilmezimiz olan teknolojinin sanata dönüşmüş hali beni heyecanlandırıyor. Bu sene Plugin bölümündeki serginin adı *Olağan/Dışı*. Sergi, Türkiye'den Can Büyükberber, Selçuk Artut ve Ali Mihrabi ile birlikte 12 ülkeden 17 sanatçının işi Ceren ve Irmak Arkman seçki ve küratörlüğünde sunuluyor.

Bu yıl geçen yıl olduğu gibi yine fuarın iç ve dış alanda mimari ilişkisi, çözüm ortağımız Tabanlıoğlu Mimarlık tarafından ele alındı. Bu çerçevede İTÜ Mimarlık Fakültesi birinci sınıf öğrencilerine CI'nın girişi bir tasarım yarışması şeklinden istendi. Üretimi hayli zor olan *Curvegami* 27 proje arasından jüri tarafından seçildi, CI girişinde yer alacak ve diğer projeler de CI'da sergilenecekler.

Özellikle belirtmek isterim ki, bu sene son beş senedir ağırladığımız en fazla yabancı koleksiyoner sayısına eriştik. Eylül ayına çekmiş olmamızın da bunda önemli bir rolü olduğunu düşünüyorum. Dünya sanat pazarı Türkiye'yi, İstanbul'u ve Contemporary İstanbul'u yakın ilgi ile izliyor.

Nasıl bir 13 yıl geride kaldı, kişisel izlenimleriniz nelerdir?

Esasında 17 yıl geride kaldı. Contemporary İstanbul öncesinde bir de dört yıllık Art İstanbul geçmişimiz var. 17 yıl çok uzun bir zaman. Contemporary

İstanbul, kuruluşundan bu yana gelişerek, Türkiye'de hem koleksiyoncuların hem de sanatseverlerin tüm yıl heyecanla beklediği sadece bir fuar değil, bir etkinlik halini aldı.

Contemporary İstanbul'un Türkiye sanat ortamına nasıl bir katkısı olduğunu düşünüyorsunuz? Buna yıllar içinde neler eklendi?

17 yıl önce bu işe başladığımızda, eşim Ali Güreli ile birlikte iyi niyetli sanatsever/başlangıç seviyesinde koleksiyonerlerdik. Tüm arzumuz da, şehrin içinde, daha iyi şartlarda, genel standartlara uygun bir fuar sunmaktı. Bizim işimiz uluslararası organizasyonlar yapmaktı. Biz hep hizmet sektöründe olduk. Amacımız, kendi kişisel iş deneyimlerimizi yansıtabileceğimiz, İstanbul'a yakışır, kendimizin gitmekten hoşlanacağı bir fuar organize etmektir. Hedefimiz uluslararası anlamda İstanbul'u dünya sanat haritasına ve takviminde konumlandırmak oldu. Türk çağdaş sanatının gelişmesi için de böyle bir alana ihtiyaç vardı. İlk on yılda hedefimize vardığımızı düşünüyorum. Bu süreçte çok gezdik, okuduk, öğrendik, kendimizi geliştirdik ve halen geliştirmeye devam ediyoruz. Ben ekonomi okudum. Ekonomisi olmayan herhangi bir şeyin yaşaması, devam etmesi bugünkü sistemde imkânlı değil. Contemporary Istanbul, bu işin ekonomisine büyük katkı sağladı. Koleksiyoner, sanatsever sayısı arttı. Sanat sektörünün gelişmesi için senelerdir uğraş veriyoruz. Örneğin, KDV'nin düşmesi, vergi konularının iyileştirilmesi, sanatın ihraç edilen bir ürün olarak devlet tarafından

Vanessa Arelle

"İstanbul yüzyıllardır kültürlerin, yaratıcılığın, yenilikçiliğin ve misafirperverliğin bulunduğu bir şehir. Doğu'nun ve Batı'nın, eski ile modernin birleştiği yer, ihtişamın ise en güzel örneklerinden biri, bu nedenle, diyalog serisine ev sahipliği yapmak için mükemmel bir yer."

Bu yıl fuarın Dialogues kısmını siz organize ediyorsunuz. Belirlediğiniz tema *Duyarlılıklar*. Yirmiden fazla konuyu ağırlamayı planlıyorsunuz. Hangi isimleri nasıl eşleştiriyorsunuz ve nasıl bir seri olacak? Önerileriniz nelerdir?

Duyarlılık teması dünyayı ve yaşamı anlamaya yardımcı olmak için özenle seçilmiştir. Buradaki fikir, dünya liderlerini hem uluslararası hem de Türk konuşmacılarla buluşturmak, böylece dünyayı toplulukları ve bireysel yaratıcılığımızı, özellikle duyarlılık ile birlikte görmek ve bakış açımızı genişletebilmektir. Amacımız, bilgimizi genişletmek ve ilham kaynağı olabilmek. İstanbul yüzyıllardır kültürlerin, yaratıcılığın, yenilikçiliğin ve misafirperverliğin bulunduğu bir şehir. Doğu'nun ve Batı'nın, eski ile modernin birleştiği yer, ihtişamın ise en güzel örneklerinden biri, bu nedenle, her birimizin içinde -hatta köklerinde- bulunan duyarlılıklara dayanan, diyalog serisine ev sahipliği yapmak için mükemmel bir yer. İstanbul'da bu süreçte bizimle birlikte gelişecek. Farklı bakış açıları dünyayı daha iyi anlamak için bizi düşünmeye davet ediyor. Çeşitlilik, özellikle bugünün dünyasında çok önemli. *CIF Dialogues*'ün odak noktası, fikir ve kavramları benzersiz bir ortamda keşfetmek ve genişletmek. Fikirleri paylaşabileceğimiz ve bir şeyler alabileceğimiz, entelektüel, duygusal ve estetik etkilerin yakalanmasına, işlenmesine ve yanıtlanmasına imkân veren bir alan ve yeni bir görme yolu da diyebiliriz.

Deneyimlerimizle birlikte, küresel olarak büyümeye

bir yatırım yapıp, sadece yerel olarak değil, küresel olarak da etkilileyici olabiliriz. Günümüzün post-global dünyasında bireysel ve kolektif yerimizi anlamayı destekleyen eşsiz bir deneyime sahip olma düşüncesi, Yale Üniversitesi'nde ortağım olan Radical Middle Way'deki program yöneticisi Abdul-Rehman Malik, Manolo Blahnik'in CEO'su Kristina Blahnik, son 15 yıldır Rolling Stones estetiğinin ardındaki adam William Gilchrist, yaratıcı yönetmen Bunyamin Aydın, tasarımcı Defne Koz, Dijital Dönüşüm Derneği Başkanı İsmail Hakkı Polat, İngiltere merkezli teknoloji yatırımcısı ve girişimci Nicole Junkermann, Akbank Direkt Bankacılık Direktör Yardımcısı Tolga Ulutaş, Dünya Mimarlık Topluluğu üyesi Kurucu Başkanı Mimar Suha Özkan, Serpertine Pavillion'un bu yılki tasarımcısı mimar Frida Escobedo, Emlak Geliştirme Genel Müdür Yardımcısı Melisa Pezuk gibi konuşmacıları, moderatörleri ve stratejistleri seçim sürecimizin merkezine taşımamızı sağlamıştır.

Sanat dünyasının liderleri arasında Prix Pictet, Photo London'un kurucu müdürü Michael Benson, JP Morgan Chase Sanat Koleksiyonu'nun baş küratörü Charlotte Eyerman, SMAK sanat yönetmeni Philippe Van Cautren ve koleksiyoner Hakan Çarmıklı yer alıyor.

Duyarlılıklarıyla insanların hayatına dokunan dört küresel ezberbozan ismin konuşacağı paneli takiben günün kapanış konuşmaları, Mosaic ve Halk Entegrasyonu Başkanı Nizam Uddin ve ARYA Kadın Yatırım Platformu'nun kurucusu ve Farplas yönetim

kurulu başkanı olan Ahu Büyükkuşoğlu Serter moderatörlüğünde devam ediyor.

CIF Dialogues, Contemporary İstanbul Sanat, Kültür ve Eğitim Vakfı ekibinin özünde özel bir işbirliği sürecinin sonucudur. Amacımız zihnin, vizyonların ve tutkuların karışacağı, keşfettiği ve genişleyeceği bir alan yaratmak. İlk oturumdan sonuna kadar, insanların hangi konuşmacılarla oturduklarını seçebileceği, öğle yemeğinde daha samimi bir etkileşim yakalayabileceği bir organizasyon. Sadece seyirciler için değil, aynı zamanda konuşmacılar ve moderatörler için de eşsiz bir deneyim.

CAN AND ACDELENDUBLEHAMMATIC2015, PORSELEN SISIPIH SERİSİ SOUNDFORM ON İSTANBUL İZİNİLE

Shelly Ovadia

Tektaş Saatçılık ve Mücevher A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı

Contemporary İstanbul'un kaç edisyonunu ziyaret ettiniz?

Bugüne kadar sadece bir sene hariç bütün edisyonları gezdim.

Size, yaşamınıza bir katkısı olduğunu düşünüyor musunuz?

Elbette. Sanatın günlük hayata katkısının çok büyük ve önemli olduğuna inanıyorum... Herhangi bir sanat eserleriyle kurduğunuz, belki de bilinçdışı, ilişki sizim farkındalığınıza, estetik görüşünüze, düşünce gücünüze ve hayatınıza "vitamin" katıyor. Sanatı görmek, sanatçıları tanımak, bambaşka insanların ifade yetenekleri karşısında size yepyeni bir ufuk açıyor, dünyanın rutin döngüsüne yeni bir perspektif katarak sizi zenginleştiriyor.

Fuarda olmasını veya olmamasını tercih ettikleriniz var mıdır?

Yetenekli sanatçıların daha ön planda tutulması, fuarda olmasını arzu ettiğim bir şey. Gerçek sanat ile "yapmacık" sanatı birbirinden ayırt edebilmek adına ziyaretçilere bir vizyon verebilmesi önemli. Her şeyin çok fazla iç içe geçmiş olduğunu düşünüyorum. Özellikle olmamasını temenni edeceğim şey ise boş yere girilen polemikler. Herkesin net ve anlaşılır olduğu bir düzlemde çok daha kaliteli ve farklı bir fuar deneyimi yaşanabileceğine inanıyorum.

Ceren Erdem

Dirimart

Fuarın uzun yıllardır katılımcıları arasında yer alıyorsunuz. Contemporary İstanbul, bir galeri olarak beklentilerinizi karşılıyor mu, nasıl bir gözleminiz ve kişisel grafiğiniz var?

CI, Türkiye'deki koleksiyoner ve sanatseverlerle buluşma noktası olmasının yanı sıra uluslararası yönü ile farklı ülkelerden meslektaşlarımız ile etkili bir yaklaşma ortamı sunması açısından da önem taşıyor. Galeriler, sanat profesyonelleri ve sanatseverler arasında yarattığı dinamik etkileşim olanakları takip eden sene içerisinde büyüyüp, dallanabiliyor; farklı işbirlikleri ve projeler ile sonuçlanarak etkileri, kısa süren fuar günlerinin ötesinde katmerlenerek sürebiliyor.

Dirimart ve CI'nın senelerdir süregelen işbirliğiyle her sene daha da organikleşen bağını deneyimliyoruz. İki kurumun karşılıklı ve beraber büyüyerek gelişmesinin Türkiye güncel sanat ortamına katkılarının yansımalarını da objektif olarak gözlemleyebilmek bizim açımızdan çok değerli.

Türkiyede fuarın ziyaret oranı çok yüksek, ulaşım açısından lokasyonu merkezi. Fuarın ve Türkiye sanat ortamının okumasını nasıl yapıyorsunuz?

Türkiye'nin geçirdiği zorlu dönemde sanatın birleştirici, yaşama bağlayıcı gücünün her zamankinden daha çok öne çıkacağına inanıyoruz. CI ile başlayacak olan yeni sezonda içeriden dışarıya ve dışarıdan içeriye piyasa hareketlerinde bunun yansımalarını görebilmeyi umuyoruz. Sanatın yatırım aracı olarak Türkiye'deki koleksiyonerler tarafından da benimsenmesiyle finansal piyasaların nispeten durgun olduğu dönemlerde, sanat piyasasındaki dinamizmi geçmişe göre daha belirgin görebilmeye başlamıştık. Ayrıca, genç koleksiyonerlerin artışı ve sanat piyasasına genel ilginin artmasını heyecan verici buluyoruz. Son günlerde yaşanan ekonomik belirsizlik içinde bu ilgiyle destek devam eder ve artarsa sanatçıların üretimlerinin sektreye uğramamasını sağlayacak koşullar

oluşabilir.

Bu yıl için fuara nasıl bir seçki hazırladınız. Ve fuarla eş zamanlı olarak galeride hangi sergi olacak?

Bu sene fuarda önümüzdeki sezonda ilk kez sergilerini yapacağımız Jorinde Voigt, Candida Höfer'in yanı sıra kendilerini, estate'lerini temsil ettiğimiz ya da geçtiğimiz dönem içerisinde solo sergilerini yaptığımız sanatçılarımız ile katılacağız.

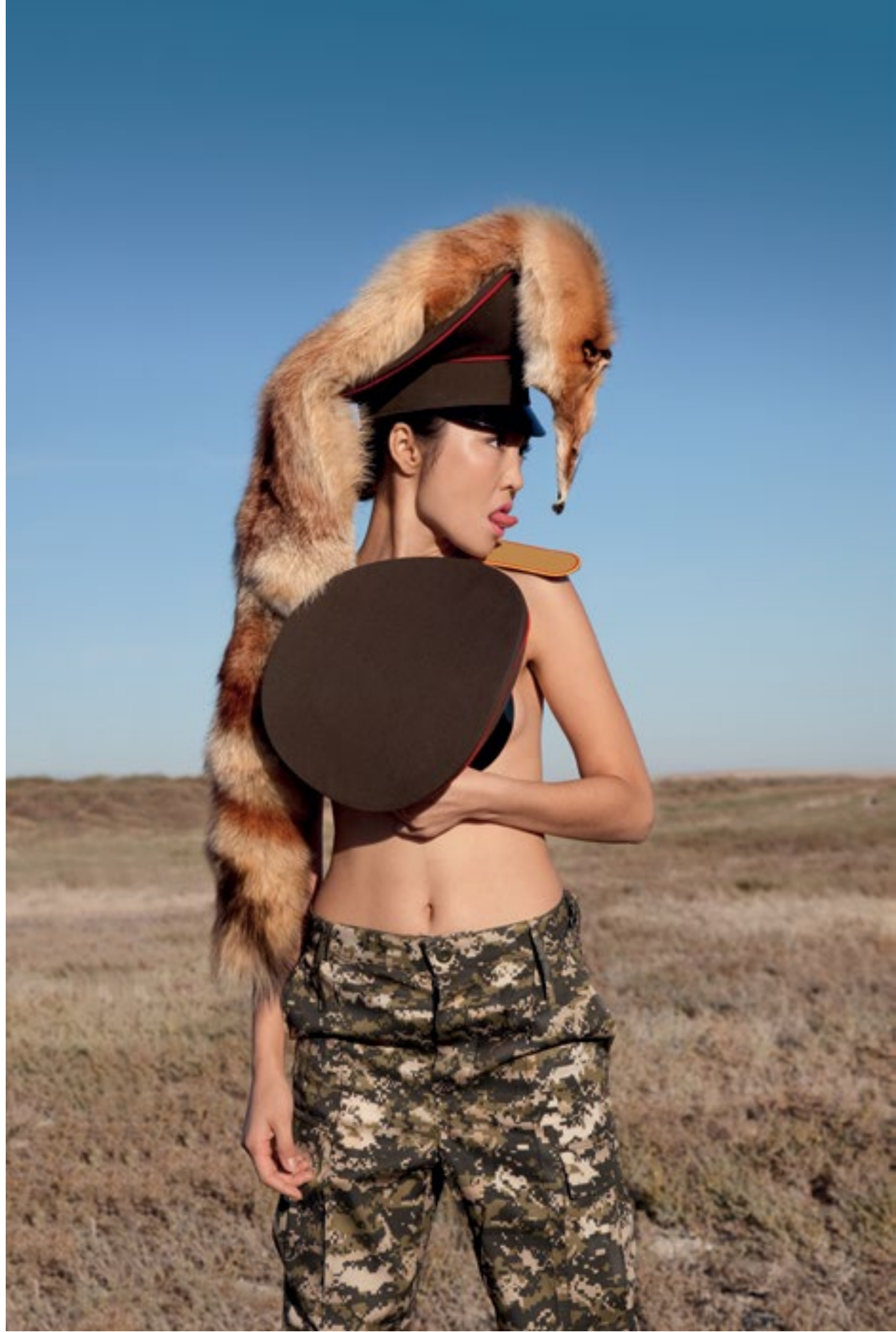
Standımızı ziyaret eden sanatseverler Jiri Georg Dokoupil, Ayşe Erkmen, Karin Kneffel, Sarah Morris, Vik Muniz, Güçlü Öztekin, Hayal Pozantı, Sarkis, Nasan Tur, Ebru Uygun, Peter Zimmermann'a ait eserlerden birbiriyle bütünlük ve bağlantı içerisinde konumlandırmaya çalıştığımız küratöryel olarak özenle seçilmiş bir seçki ile karşılaşacaklar.

Fuar ile eş zamanlı olarak 18 Eylül'de Dirimart Dolapdere'de Fahrlehnissa Zeid'in geçen sene Tate Modern ve Deutsche Bank KunstHalle'de gerçekleştirilen ve Dünya çapında büyük yankı uyandıran retrospektif sergilerinden imza işlerini ve özel koleksiyonlardan derlenen eserlerinden bir seçkiyi bir araya getiriyoruz. Fahrlehnissa Zeid'in kırk yılı aşkın bir süre boyunca ürettiği farklı dönemlere ait yağlıboya resimlerinden örnekler sunan ve atışsız olarak gerçekleştirilecek bu serginin son zamanlarda Türkiye'de gerçekleştirilecek en önemli sanat etkinliklerinden biri olduğuna inanıyoruz. Sergiye paralel olarak, Adila Laidi-Hanieh'in kaleme aldığı *Fahrlehnissa Zeid: İç Dünyaların Ressamı* adlı biyografinin Türkçe çevirisi RES Yayınları tarafından yayımlanıyor.

21 Eylül'de İstanbul'daki ilk kişisel sergisine ev sahipliği edeceğimiz Nissa Raad'ın iyimserlik ve pozitif düşünce kavramları etrafında şekillenen soyutlamanın getirdiği serbestlik ve doğallığı benimsediği serisi 4 Kasım'a kadar Dirimart Nişantası'nda görülebilecek.

ÜST: LEYLA EMADI, HALİL İBRAHİM SOFRASI
2018, CONCRETE, 130X130 CM, MIXERİN İZNİYLE
SAG: ALMAGUL MENLIBAYEVA
HOMELAND GUARD, 2010
INKJET ON ARCHIVAL PAPER, 107x71 CM
ANDAKULOVA GALLERY İZNİYLE

MERİ'E İŞERİ, GROWING BODY,
TUVAL ÜZERİNE YAĞLIBOYA, PASTEL,
AKRİLİK BOYA, 120X150 CM, 2018

Irmak&Ceren Arkman Plug-in

Bu yıl Plugin'in teması *Olağan/Dışı*, nasıl bir seçkiniz var? işleri ve sanatçıları nasıl bir araya getirdiniz?

Küratör olarak bizi yeni medya alanında en çok heyecanlandıran, teknolojinin kullanım şeklinin yeniliği ve bu sene *Olağan/Dışı* konseptli Plugin bölümünde oldukça farklı tarz eserlere odaklanacağız. Uzun süredir hem yurtiçinde hem de yurtdışında sürekli çalıştığımız belirli sanatçılar oluşmaya başladı. Bunların üzerine o sene değinmek istediğimiz konuyla alakalı takip ettiğimiz sanatçılar ekleniyor. Geçen seneki Plugin doğa üzerine odaklanmış ve doğa tasvirini dijitalleştiren, ağırlıklı ekran işleriyle seyirciyle buluşmuştu. Bu sene ziyaretçileri biraz daha şaşırtmak ve yeni medyanın farklı kullanımlarını göstermek istedik Kinetik heykeller, 3D heykeller, *mapping*, *VR*, ışık ve ses yerleştirmeleri, kod bazlı data ve jeneratif işlere kadar uzanan bir çeşitlilik bizleri bekliyor. Sergide 11 ülkeden 16 sanatçıya yer veriyoruz. Ayrıca, bu sene Plugin'in sponsoru olan Siemens Ev Aletleri

alanında Kolombiya asıllı Kanadalı sanatçı Daniel Iregui'nin *Control No Control* adlı interaktif eserine de yer vereceğiz. Kısacası bu sene fuar ziyaretçilerini olağan sergilemelerin dışında bir deneyime davet ediyoruz.

Plugin, düzenlendiği günden bugüne nasıl bir ivme gösteriyor?

Plugin'i biz ilk iki senesinde sanki bir yeni medya fuarı yapıyoruz gibi tasarladık. Bu alanda çalışan galeriler, tasarım stüdyoları, kolektif ve kâr amaçsız oluşumları birleştiren ve dünyada ilk kez düzenlenmiş bir etkinlik oldu (bizim hemen arkamızdan ise Unpainted fuarı benzer bir yapı gösterdi). Bu alandaki daha sonra gerçekleşen fuarlar, bu alanın profesyonelleri ve sanatçıları tarafından büyük bir ilgi ve ne kadar şanslıyız ki övgüyle karşılaştık. Daha sonraki senelerde bizim özellikle yurtdışında yaptığımız projeler ve fuarın başka çalışmalara da ağırlık vermesiyle iki senelik bir ara verdik. Geçen sene ortak olarak her sene bir sergi projesiyle ilerlemeye karar verdik. Bizim

Plugin'le alakalı en büyük amacımız; yeni medya, dijital sanatlar ve hareketli görüntünün ticari, kalabalık ve bol ışıklı bembeyaz bir alanda nasıl var olabileceğini göstermek ve sanatın bu yeni ve her zaman değişen alanına yer ayırmak, bir yandan dadikkat çekmek. Aynı zamanda da yerleşik koleksiyonerleri alanımızda bilinçlendirmek ve yeni koleksiyoner kitlesi yaratmak. Plugin'in ilk senesinden beri yeni medya alanına bir ivme kazandırdığımızı düşünüyoruz -tabii ki bu izleyicinin de beğenisiyle alakalı ve oldukça büyük bir ilgiyle karşılaşıyoruz. Bizim amacımız her sene farklı ve yaratıcı sergiler yaparak bu ilgiyi ayakta tutmak ve daha da büyümesini sağlamak. İyi projeleri süreklilik içinde izleyiciye sunabildiğimizde seyircide bu alana dair bir bilincin kendinden oluşacağına inanıyorduk. Bu tahminimizin gerçekleştiğini her sene sevinerek görüyoruz. İlk sene bu işler satın alınabiliyor mu diye soran izleyici, şimdi şöyle bir ekranım var bu işe uygun olur mu sizce gibi sorularla bize geliyor.

Fuarın uzun yıllardır katılımcıları arasında yer alıyorsunuz. Contemporary Istanbul bir galeri olarak beklentilerinizi karşılıyor mu, nasıl bir gözleminiz ve kişisel grafiğiniz var?

Contemporary Istanbul'a ilk olarak 2013 yılında katıldık ve o zamandan beri de aralıksız olarak katılmaya devam ediyoruz. Mixer, fuarda gerek standın içeriği, gerekse satışlar anlamında her yıl yükselen bir grafik çiziyor. O nedenle Contemporary Istanbul her sene heyecanla beklediğimiz bir etkinlik. Sene içerisinde birlikte çalıştığımız sanatçıların fuara özel çalıştığı işlerinden oluşan güncel ve özenle seçilmiş bir seçkiyle çıkıyoruz bu sene de izleyici karşısına. Standımızda işlerini göreceğiniz sanatçılar: Ahmet Duru, Ahmet Sarı, Alican Leblebici, Berkay Bugdan, Bengisu Bayrak, Doğu Özgün, Eda Soylu, Gökçe İrtten, Hallederiz İnş., Işıl Eğrikavuk, Leyla Emadi, Meltem Şahin, Sibel Kocakaya, Pınar Yılmaz. Aynı zamanda edisyonlu işlere yer verdiğimiz Mixer Editions'tan Işıl Arısoy Kaya, Mediha Didem Türemen'in de aralarında olduğu küçük bir seçki de fuarda yer alacak.

Geçen senelerde olduğu gibi bu sene de farklı disiplinlerde işlere yer vermeye özen gösterdik. Genel olarak işlerin konu aldıkları kavramlar güncel hayatımızda doğa ile olan ilişkimiz, güncel hayat içerisinde kendimizi nereye konumlandığımız ile ilgili diyebiliriz. Bu sene, geçen senelere kıyasla daha küçük bir standımız olacak. Stand ücretlerinin dolar üzerinden olması bu kararımızdaki en önemli etmen.

Türkiye'de fuarın ziyaret oranı çok yüksek, ulaşım açısından lokasyonu merkezi. Siz CI ve Türkiye sanat

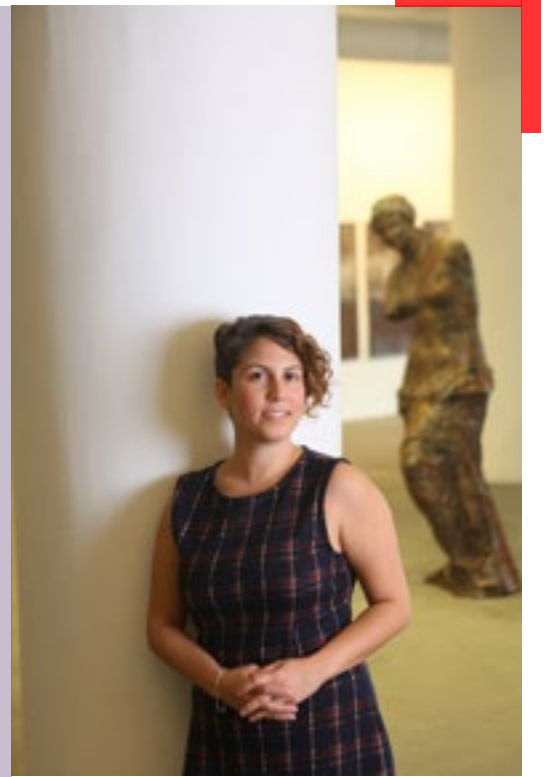
ortamının güncel okumasını nasıl yapıyorsunuz?

Fuarlar dünyada galerilerin ve sanatçıların satışlarının en yoğun olduğu yerler. Diğer ülkelerdeki fuarlarla kıyaslamak mümkün tabi fakat her ülkenin sanat fuarı, o ülkeden izler taşıyor, bu da fuarın özgün olmasını sağlıyor. Türkiye'den katılan galeriler ve sanatçılar ile yurt dışındaki diğer fuarlardan farklı olduğunu söylemek mümkün. Bu sene yurt dışından daha fazla koleksiyonerin geleceğini öngörüyorum. Hem ekonomik konjonktür, hem de yurt dışından katılan galerilerin bunda olumlu bir artış etkisi olacağını düşünüyorum.

Bu yıl için fuara nasıl bir seçki hazırladınız. Ve fuarla eşzamanlı olarak galeride hangi sergi olacak?

Özellikle herkesin sıkışmış hissettiği bu dönemde fuarın nefes alınacak bir yer olmasını umut ediyorum. Gençlerin sanata ilginin artması için öğrenciler için ücretsiz olması ilerisi için en büyük temennim. Her zaman sanatı daha geniş kitlelere ulaştırmak çoğumuzun ortak amacı, bunu gerçekleştirmek için fuarın elinde olan bu fırsatı daha iyi değerlendirmesi gerektiğine inanıyorum.

Sezon bizim için 14 Eylül'de iki sergi ile başlıyor. Alican Leblebici'nin geçmiş, gelecek ve bugünün korkularını ele alarak bu korkularla yüzleşmenin yollarını aradığı sergisi *Son Çağrı* ile izleyiciye bu sezon kapılarımızı açıyoruz. Geçtiğimiz sene birçok güzel projeye ev sahipliği yapan proje odamızda da Emre Baykal, Nazlı Erdemirel, Esra Özgüroğlu'nun fotoğraf çalışmalarından oluşan *Yakınlaşma* sergisi yer alacak. Sergi, doğa ve zihin arasındaki bağlantıya ve doğayı anlamlandırmaya çalışan zihnin oluşturduğu modellere odaklanıyor.

Bengü Gün Mixer

Ayşe Karavil Karavil Contemporary

Fuarın uzun yıllardır katılımcıları arasında yer alıyorsunuz. Contemporary Istanbul bir galeri olarak beklentilerinizi karşılıyor mu, nasıl bir gözleminiz ve kişisel grafiğiniz var? Türkiye'de fuarın ziyaret oranı çok yüksek, ulaşım açısından lokasyonu merkezi. Siz Contemporary Istanbul ve Türkiye sanat ortamının güncel okumasını nasıl yapıyorsunuz?

Ben CI'nın her sene kendini geliştirdiğini ve yenilikler yaptığını düşünüyorum, bir galeri olarak benim beklentilerimi karşılıyor diyebilirim, dinamiği oldukça yüksek bir fuar. Tabii daha fazla yabancı koleksiyoner çekilebilirse fuara; bu durum hem galericiler hem sanatçılar için iyi olur. Lokasyon olarak Nişantaşı'nda olması ayrı bir enerji katıyor bence, ama ulaşım olarak bazı insanların zorluyor olabilir.

CI galeriler ve sanatçılar için çok önemli bir sanat fuarı. Türkiye'de çok iyi genç sanatçılar yetişiyor, bu gençleri desteklemek lazım. Bilemiyorum ama belki her sene belli sayıda bağımsız genç sanatçılar seçip onlara eserlerini sergileme imkânı sunabilir.

Bir de hep kafama takılmıştır; niye okullar bu fuarlara davet edilmezler? Belki de ediliyorlar ve ben bilmiyorum ama bu kadar senedir hiçbir döneminde herhangi bir çocuk grubunun gezdiğini görmedim, sadece Plugin'de bazı aktiviteler oluyor diye biliyorum.

Başka bir nokta da, benim gözlemime göre koleksiyonerler birkaç kere gezdikten sonra gelip alım yapıyorlar. Cumartesi ve Pazar günleri biraz fazla kalabalık olduğu koleksiyonerler için çok iyi bir atmosfer olmuyor koleksiyonerler. Aynı açılış zamanı yapıldığı gibi bir gün de kapanış yapılabilir ve

o saatte bu işi profesyonelce yapan koleksiyonerler rahatça gezebilir. Son olarak alt katta klima maalesef yetersiz kalıyor. Özellikle kalabalık olan saatlerde oldukça zorlanıyoruz...

Bu sene fuara sanatçının isteği üzerine yine solo olarak İhsan Oturmak'la katılıyoruz.

Şu an Türkiye'nin ekonomisi malum, maalesef sanat çevresi de bu durumdan baya etkilendi. Biz en son Haziran ayında Galata Rum Okulu'nda yaptığımız İhsan Oturmak ve Alp Sime sergisinde, çok güzel bir sergi olmasına rağmen bu olumsuz durumu hissettik.

Bu yıl için fuara nasıl bir seçki hazırladınız? Fuarla eş zamanlı olarak galerinizde hangi sergi olacak?

Şu an CI'nın neler getireceğine bakıp ona göre ileriye bakmayı planlıyoruz.

Aylin Seçkin

ELVAN ALPAY, UNTITLED, 2018, TUVAL ÜZERİNE KARIŞIK TEKNİK 120 x 120 CM GALERİ NEV'İZİNİYLE

'Türk sanat piyasası İstanbul'daki 100 civarında aktif koleksiyonerden ve 140 civarında galeriden oluşmakta. Galerî piyasası tam rekabet koşullarında bir tür monopolistik rekabetin hüküm sürdüğü bir mikro ekonomi ortamı.'

Güncel ekonomik süreç, döviz kurunun iniş çıkışı hem ulusal hem de global anlamda sizce nasıl ilerleyecek, neleri beraberinde getirecek veya bu konuda halihazırda formüller var mıdır?

2008 global ekonomik krizinden sonra piyasalara yoğun likidite verilmiş, ucuz kaynaklı borçlanma Türkiye özel sektörünün son on yılda borç stokunun 308 dolar olmasında etkin oldu. 2018 Ekim ayında ve 2019 yılı içinde vadesi gelen büyük miktarda döviz borcunun geri ödemesi piyasalarda kur baskısını sürdürecektir. Bu hem enflasyonu hem de firmaları, özellikle likidite açısından çok etkileyecek. 2001 yılından beri en ciddi krizi yaşıyoruz. 2018 yılında Türk Lirası, Dolar ve Avro karşısında %40 değer kaybetti. Durum parlak değil ve birçok firma nakit sıkıntısı yaşıyor. 2019 yılı için ekonomimizin küçüleceği tahmin ediliyor. Bu da başta bankacılık ve inşaat olmak üzere tüm sektörleri etkilerken ve özellikle de reklam ve tanıtım harcamalarında kısıtlamalara gidilmesi sonuçlarını doğuracak. Sanata ayrılan sponsorluk harcamalarında kaynak sıkıntısı yaratabileceğini öngörüyorum.

Türkiye ekonomisindeki gelişmeler global ekonomiyle pek paralel gitmiyor. Amerikan ekonomisi çok parlak bir dönemini yaşıyor. Her ne kadar ticaret savaşları ülküde de borsalar yükselişte ve Avrupa'da Almanya ve Fransa'nın ekonomilerinin sağlam olması global sanat piyasası için çok olumlu. Brexit şimdilik Londra piyasasını pek etkilemiş benzemiyor.

Beklentilerim:

Türkiye'de reel sektörün içine girdiği mali zorluklar

ve döviz kurlarının hareketleri sanat piyasası için tehlike çanlarının çaldığını gösteriyor. Müzayede fiyatlarında 2017 yılından beri ciddi düşüşler gözlemlenmiştik. Hem satış oranları hem de cirolarda, yapılan müzayede sayılarında düşüş var. Bu dönemde müzayedeye çok iyi, çok nadir eserler zor gelir. Belirli bir durgunluk müzayedelerde gözlenecek. İkinci el piyasası kuvvetli sanatçıların işlerini müzayedelerde daha çok göreceğiz. Müzayedeler online satışa daha çok ağırlık verecekler ve başyapıtları satışa sunmak için bekleyecekler diye düşünüyorum.

Galeriler zaten bir süredir likit sıkıntısı çekmekteydi. Türk sanat piyasası İstanbul'daki 100 civarında aktif koleksiyonerden ve 140 civarında galeriden oluşmakta. Galerî piyasası tam rekabet koşullarında bir tür monopolistik rekabetin hüküm sürdüğü bir mikro ekonomi ortamı. Galerî sayısındaki fazlalık zaten piyasadaki dar alanda kısa paslaşmalar şeklindeydi. Ekonomik krizle beraber bazı galerilerin fiziki mekânlarını kapatarak sadece proje bazlı çalışmalara yönelediklerini gözlemliyoruz. Sanat piyasasının her geçen gün daha fazla online'a geçtiği, fiziki mekânda galeri işletmeciliğinin sadece belli sayıda koleksiyoner tabanını sağlam galerilerle devam ettireceği bir noktaya geldik. Bir yandan da yurtdışı piyasası oluşmakta olan genç sanatçıların galeri sisteminden koparak, kendilerini yurtdışında daha aktif tanıtacak ve daha global olan sanatçı danışmanlık firmalarına yöneleceklerini öngörüyoruz. Bazı işaretle zaten var.

Belki bu piyasanın dinamiklerinin değiştiği ortamda kısıtlı imkânlarla sanat yapan genç sanatçıların

gayretiyle, yeraltı sanatındaki gelişmeler, daha ilginç, daha protest seslerin ortaya çıkmasına imkân verebilir. Bazı genç sanatçıların, hatta halen sanat okulunda olan kimi öğrencilerin ünlü yabancı koleksiyoner ve sanat eleştirmenlerinin radarına çoktan girdiğini belirtmek isterim.

Önerilerim:

Bu zamanlarda müzelere de önemli görevler düşüyor. Mekânlarında karma sergilere yer verebilir, gece yarısına kadar açık kalarak kültür mekânlarını gerçek tartışma ve yaratıcılık hublarına çevirebilirler. Gezici sergiler, tır sergileriyle Anadolu turları düzenlenebilir, oradaki yerel sanat mekânlarıyla iletişim ve işbirliğine geçebilirler.

Galeriler yıllardır kendi araştırmalarını sonucunda ortaya çıkardığım galeri konsolidasyonuna, yani birleşmeye gidebilirler. Aynı amaç ve idealleri taşıyan birkaç galeri ortak bir çatı altında birleşebilir, yurt içi ve yurt dışı ortak sergi düzenleyebilirler. Ayrıca yabancı galerilerle proje, eser ya da sanatçı bazlı işbirliklerine gidebilirler. Bu alanda birçok güzel örnek var. Aslında küçük ve orta ölçekteki galeriler dünyanın her yerinde benzer ekonomik problemler yaşamaktalar: Koleksiyoner sayısı azlığı, yüksek kiralar, çalışanlara ödenen ücretler ve sergi kurma/toplama maliyetleri ve fuar katılımlarında mali zorluklar yaşıyorlar. İşbirliklerini arayıp bulmak da ciddi bir iş. Sanat piyasasında yakın temas ve ortak hareket artık bir tercih değil, zorunluluk olacağı benziyor.

Fuarın uzun yıllardır katılımcıları arasında yer alıyorsunuz. Contemporary İstanbul bir galeri olarak beklentilerinizi karşılıyor mu, nasıl bir gözleminiz ve kişisel grafiğiniz var?

Lokal olarak katıldığımız ve bir süreklilik gösterebildiğimiz tek fuar olması, Contemporary İstanbul'u oldukça kuvvetli bir konuma getiriyor. Art On İstanbul, bu yıl 8. defa katılıyor. Fuarda yeni koleksiyoner tanıma oranından çok, var olan koleksiyonerlerimizle yeniden bir araya gelmiş oluyoruz. Fuarlar, satın alma motivasyonunu pozitif anlamda tetikliyor ve satış performansı bakımından beklentimizi karşılıyor. Genellikle kurumsal grafiğin, ülkenin grafiğiyle benzer aksta seyrettiğini söyleyebilirim. Nihayetinde ihtiyacın olmayan bir şeyi satın almak için iyi bir moral gerekir; biz de ekonomide olmayan bu morali yaratmak için müthiş bir gayret sarf ediyoruz.

Türkiye'de fuarın ziyaret oranı çok yüksek, ulaşım açısından lokasyonu merkezi. Siz Contemporary İstanbul ve Türkiye sanat ortamının güncel okumasını nasıl yapıyorsunuz?

Fuarın merkezi olması çok önemli. Son yıllarda celebrity ziyaretleri ve ufak tefek sansasyonlar,

izleyici oranını arttırdı. İzleyicinin artması ve farklı gruplardan insanların ilgisini çekiyor olması, harika. Fakat bunun sene içine yayılması ve galeri ziyaretlerini, müze ziyaretlerini arttırmasını bekleyemeyiz. Fuar, sanatsal değil ticari ve popüler bir ortam; bizim hakikaten yaptığımız işi gösterdiğimiz yer, programımızı sunduğumuz ve misyonumuz çerçevesinde ilerlediğimiz yer, galeri. Bu doğrultuda fuarın, yalnızca yer aldığı hafta çerçevesinde bir etki geliştirdiğini söyleyebilirim. Türkiye sanat ortamını, sanat üretimi bakımından oldukça dinamik buluyorum. İyi bir izleyici kitlesinin oluştuğunu, daha doğrusu yetiştiğini görebiliyoruz. Sanat ortamının gelişmesi için daha iyi destekleyicilere, kâr amacı gütmeyen ve sanatçıyı iyi takip eden koleksiyonerlere ihtiyacı var.

Bu yıl için fuara nasıl bir seçki hazırladınız. Ve fuarla eşzamanlı olarak galeride hangi sergi olacak?

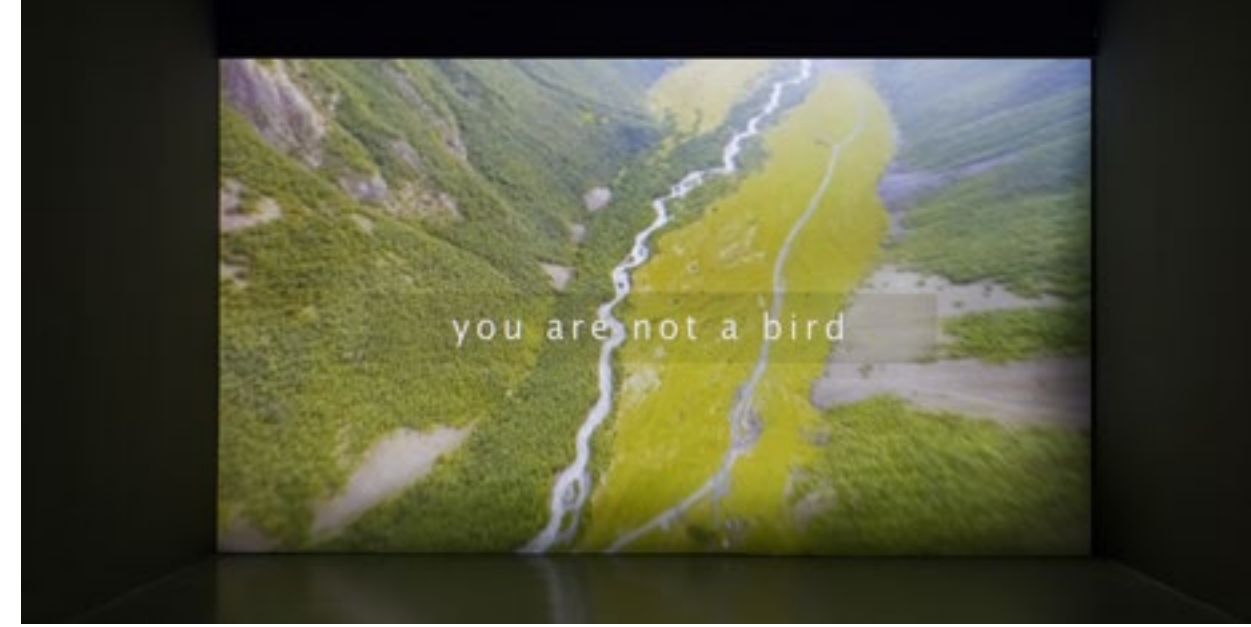
Fuarla eşzamanlı olarak galeride Erdal İnci, Çağrı Taşkın ve Serkan Kaptan'ın oluşturduğu sanatçı inisiyatifi oddviz'in *Envanter* isimli sergisi yer alıyor. Sergi, sanatçıların İstanbul, Berlin, Venedik ve New York'ta fotogrametri tekniği ile

görsütülediği sokak mobilyaları, heykeller ve bina cepheleriyle kurguladıkları kompozisyonları içeriyor. Bilgisayar ortamında üretilen sanal yerleştirmeler, sergide c-print baskı, video ve sanal gerçeklik medyumlarında karşımıza çıkıyor. Sanatçılar, şehirlerin karakteristik özelliklerinden yola çıkarak yaptıkları yerleştirmelerde, Kadıköy, Kreuzberg, Manhattan ve Venedik'i mercek altına alıyor.

Bu yıl fuarda, Mithat Şen'in geçen yıl ilk defa gösterdiğimiz mermer heykel serisinden yeni işlerine yer vereceğiz. Birlikte çalışmaya yeni başladığımız Ali Elmacı'nın son dönem resimleri ve rölyef heykelleri yer alacak. Evren Sungur'un *Deliler Treni* serisinden büyük bir diptik işini, Erman Özbaşaran'ın antik kent kalıntılarını fotoğraf transferle ve soyut bir eğilimle çalıştığı yeni dönem resimlerini görebileceğiz. Canan Dağdelen'in fuar için özel olarak hazırladığı beş parçalı bir seramik heykeli, Burcu Erden'in büyük boyutlu ahşap figürleri ve Onur Mansız'ın hiperrealist portre çalışmaları da fuar seçkinde görebileceğimiz işlerden...

Gökşen Buğra
Art On İstanbul

ELMAS DENİZ, İNSANSİZ, 2015, HD VIDEO, RENKLİ VE SESLİ HD VIDEO, 5' 58"

Sibel Erdamar KRANK Art Gallery

Fuarın uzun yıllardır katılımcıları arasında yer alıyorsunuz. Contemporary İstanbul bir galeri olarak beklentilerinizi karşılıyor mu, nasıl bir gözleminiz ve kişisel grafiğiniz var? Türkiye'de fuarın ziyaret oranı çok yüksek, ulaşım açısından lokasyonu merkezi. Siz Contemporary İstanbul ve Türkiye sanat ortamının güncel okumasını nasıl yapıyorsunuz?

Biz KRANK Art Gallery'i iki kadın girişimci olarak, üç yıl önce kurduk. Kurduğumuz ilk yıldan başlayarak şehrimizin tek çağdaş sanat fuarı olan CI'ya katılmaktayız. Bir galeri olarak sanatçılarımızı geniş kitlelere tanıtmamızın en önemli yolunun fuarlara katılmak olduğunu düşündüğümüzden, orada bulunmanın bu işin çok önemli bir parçası olduğuna inandık. Biz kurulduğumuz gün itibarıyla kriz ortamına doğduk diyebiliriz. Ortağım Ayşe ve ben bu sebeple beklentilerimizi hep düşük

tuttuk. Fuara katılma sebebimiz de büyük bir ticari beklentiden öte kendimizi ve çizimimizi geniş kitlelere tanıtmak oldu. İyi bir lokasyonda, izleyici sayısı yüksek bir fuar olması sebebiyle de bu beklentimizi oldukça iyi karşıladı. Geçen yıl, ticari olarak da fuardan mutlu ayrıldık. Bunun yanında farklı ülkelerden sanat profesyonelleri ile tanışma imkânı bulmak da bizi besledi. Türkiye'nin sanat ortamını ve fuarı ayrı platformlarda değerlendirmek gerektiğini düşünüyorum. Yaşadığımız sosyo-ekonomik bunalımın Türkiye'de çağdaş sanat üretimini arttırdığını düşünüyorum. Çağdaş sanat bana göre bir noktada travmalardan besleniyor ve bu da üretime yansıyor. Fuar ise işin içine krizin ekonomik boyutunu alıyor. Bu durumda da İstanbul'un tek ve en kapsamlı sanat fuarının hak ettiği ivmeyi kazanamadığını düşünüyorum. Bu noktada fuarın en çok önem vermesi gereken

şeyin yabancı koleksiyonerlerin ziyaret etmesini sağlamak olduğunu düşünüyorum. Şu anki döviz kurları düşünülürse yabancı koleksiyonerin Türk sanatçıların eserlerine sahip olması onlar için çok daha kolay olacak.

Bu yıl için fuara nasıl bir seçki hazırladınız. Ve fuarla eş zamanlı olarak galeride hangi sergi olacak?

Fuara Türk ve yabancı sanatçılardan oluşan bir seçki ile katılıyor olacağız. Güneş Terkol, Zeynep Beler, Merve İşeri, Neşe Karasipahi ve Irmak Canevi Türk sanatçıların yanında Radenko Milak ve Liisi Elma'nın eserleri olacak. Aynı dönemde ise galeride sanatçımız Merve İşeri'nin Nicole O'Rourke küratörlüğünde *Çürüyen Kavunlar* sergisi devam ediyor olacak.

Seza Parker Sanatçı

Contemporary Istanbul fuar olarak Türkiye'nin en çok izlenen sanat etkinliklerinden biri. Hem coğrafi açıdan, hem politik açıdan ve içerisinde olduğumuz dönem ile ayrıca ekonomik açıdan sizce nasıl bir yer kaplıyor?

Bana yollanan uzun kapsamlı sorunuzda soruları bu sefer “kadın sanatçılara” yönelttiğinizi söylemişsiniz. Öncelikle belirtiyim, biraz sizi şaşırtacak belki, ama, ben, kadın-erkek sanatçısı ayrımı yapmıyorum. Ben bir soru sormak istiyorum: Fuara gittiğinizde gördüğünüz yapıtlara baktığınız zaman, yapıtları kadın sanatçı mı yoksa erkek sanatçı yapıtı olarak mı düşünüyorsunuz? Türkiye’de, toplumda kadın ve erkek arasındaki ilişkilerdeki hiyerarşiyi sanat alanında da görebiliyor muyuz ? Toplumda erkeklerin erkek egemen oldukları ve baskı kurdukları gözükün ve eleştirilmesi gereken bir şey; ama sanat alanında galerici, koleksiyoncu ve sanatçılara bakıldığında, bunların çeşitli cins kimliklerinden olduğu gözlemlenmekte. Tabii ki, bedensel sanat yapılırken kadın sanatçıların kendi kimliklerini kullandıkları zaman bu gözüküyor. Onlar yapıtlarıyla kadın sanatçı olduklarını göstermekteler. Ama mesela benim *Untitled (Ella love and liberti)* adlı video eserimde, terse dönmüş bir kadın vücudunda ve terse dönmüş *liberti* kelimesinin ters y (A)sinde, Eiffel Kulesi’nin (pubisin üstünde Eiffel Kulesi şeklinde tıraş edilmiş) imajını gördüğünüzde, aklınıza ilk gelen imajın kuvveti midir? Yoksa bunun erkekler tarafından veya kadınlar tarafından yapılmış olduğu mudur? Videonun sesinin Cole Porter *Love Song* eşliği ve onun Cole Porter’un bir erkek tarafından bestelenmiş, siyah bir kadın tarafından icra edilmiş, İkinci Dünya Harbi’nden sonra Amerika’ya göç eden Yahudi asıllı

müzisyenlerin imkansızlıkları aşka çevirdikleri şarkılar olduğu mudur?

Bir çok fuar muadilini düşününce fuar için önermeleriniz olur mu üreten kişiler/sanatçılar olarak veya Türkiye sanat ortamına farklı açılardan katkı sağlayabilmesi için gözleminiz?

CI, on yılı aşan süreçte kadın ve erkek sanatçı uyumuyla gelişen giderek artan, dünyanın değişik yerlerinden gelen eserlerle ve galerilerle gelişen bir sanat Fuarı formunun oluştuğunu görüyoruz. Bunun Avrupa’daki ve Amerika’daki veya Asya’daki fuarlarda olduğu gibi (Paris FIAC, Londra Frieze, New York Armory, Basel-Basel, Miami-Basel, Hong Kong-Basel ve benzeri), bunları izlediğiniz zaman, galerilerin istikrarlarla girmeye devam ettikleri fuarların arkasında durduklarını takip ediyoruz. Belki de Türkiye Politik ve ekonomik alanda en zor fuarlardan biri gibi gözüküyor. Yine de istikrar önemli durmakta. FIAC sırasında mesela Paris’te fuar bütün şehre yayılmakta; Tuileries bahçeleri içinde galeriler sanatçıların heykellerini sergiliyor ve rehberler onlara izah ederek gezdiriyor; aynı bahçede bir video sinema gösterim konteyneri var. Louvre Auditorium’unda performanslar, konuşmalar, fuar sırasında özel olarak tasarlanıp gerçekleştiriliyor. Şehrin iki-üç müzesi (Petit Palais, Tabiat Bilimleri Müzesi gibi) fuara kapılarını açıyor. Ve bunlar fuarı başka bir boyuta taşıyor. Gerek Parizyenler yani Parisliler gerek şehre dışarıdan gelen izleyiciler, koleksiyoncular, sanatçılar ve galericiler, bu dört-beş günü yoğun bir ilgiyle izliyorlar. Kamusal alanı bir şenliğe dönüştürüyorlar. İlerideki temennilerim budur.

Genç bir koleksiyoner ve sanat profesyoneli olarak gözlem yapabilecek ciddi bir süreyi bu alanda çalışarak ve izleyerek geçirdiniz. Sizce Contemporary Istanbul nasıl bir yer kaplıyor Türkiye sanat ortamı içerisinde? Fuar’da keşke olsa dediğiniz bir görüşünüz, öneriniz var mıdır? Sizin nasıl bir ilginiz var ve özellikle güncel ortamı gözeterrek?

Contemporary Istanbul’un ülkenin tek çağdaş sanat fuarı olduğu düşünülecek olursa, herkes gibi Türkiye sanat ortamı içerisinde elzem bir yer kapladığını söyleyebilirim. Ülkemizin içinde bulunduğu durumlar göz önünde bulundurulduğunda fuarın da bir mücadele vererek her sene az da olsa belli ivme ile geliştiğini düşünüyorum. Contemporary Istanbul ve yurtdışında birçok fuarda çalışmış biri olarak izleyicinin her sene yenilikler ve iyileşmeler beklediği fikrindeyim; bunu

stantlarda gördüğü sanat eserlerinden, VIP etkinliklere, konuşma programından fuarda aldığı hizmete kadar geniş bir çizgide düşünebiliriz. Bu değişim ve iyileşmeleri Contemporary Istanbul’da gözlemlemek mümkün, çok daha iyi olması için de umut var.

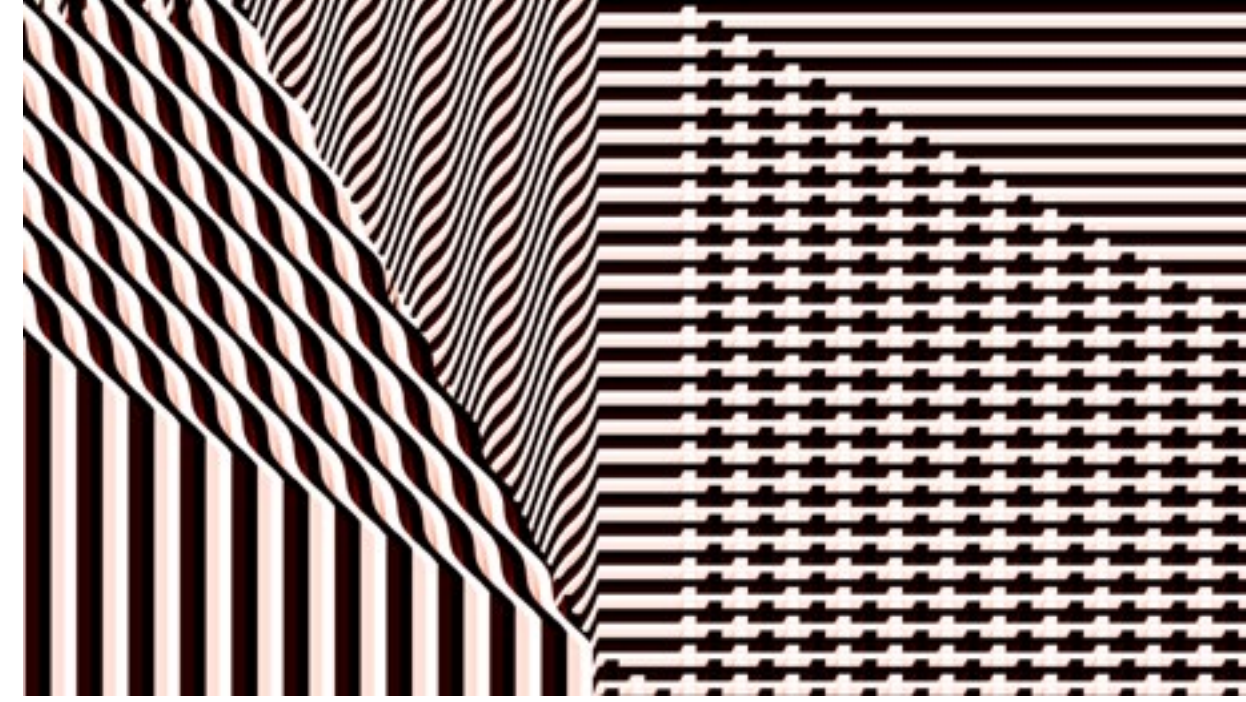
Hem bir sanat profesyoneli hem de yolun çok başında olan bir koleksiyoner olarak Contemporary Istanbul’da çoğu yurtdışı fuarında gördüğümüz katılım ücretinin daha uygun olduğu tek bir sanatçının projesinin sergilendiği *solo project* ya da seçilen küratör tarafından düzenlenen bir kısmın olması ilgi çekici olur diye düşünüyorum. Sanat fuarlarında yeni eserler görüp yeni isimler keşfetmenin hali hazırda koleksiyonlarda yer alan işlerden oluşan bir sergiyi görmekten çok daha keyifli ve sanat ortamına faydalı olacağını düşünüyorum.

Melek Gençer Spot Projects ve Koleksiyoner

NILBAR GÜREŞ, DAS U-BOOT, 2018,
KUMAŞ ÜZERİNE KARIŞIK TEKNİK,
92.7 X 165.1 CM C24 GALLERY’NİN İZNİYLE

LLA WEAVING, 2018 GENE-RTIVE APPLICATION (PLUGIN)

Burçak Bingöl Sanatçı

Contemporary Istanbul fuar olarak Türkiye’nin en çok izlenen sanat etkinliklerinden biri. Hem coğrafi açıdan hem de politik açıdan ve içerisinde olduğumuz dönem ile ekonomik açıdan sizce nasıl bir yer kaplıyor? Birçok fuar muadilini düşününce fuar için önermeleriniz olur mu üreten kişiler/sanatçılar olarak veya Türkiye sanat ortamına farklı açılardan katkı sağlayabilmesi için gözleminiz?

Istanbul’un nüfusu düşünüldüğünde, süren sanat etkinliklerinin sayısı son derecede az. Bunun nedenleri bir kenara, hali hazırda olan etkinliklerin hepsinin sürekliliğini çok önemsiyorum. Henüz olgunlaşmamış, kendini keşfetmeye çalışan bir kültür-sanat iklimi içerisinde ne büyük özveriyle gerçekleştiğini de tahmin edebiliyorum. Bir sanatçı olarak, fuarlarının benim için ilham verici yerler olduğunu söyleyemeyeceğim; ama dönemine tuttuğu ayna nedeniyle mutlaka takip ediyorum. Bir sanat fuarının ekonomiye dayalı öncelikleri var ve etkinliğin odağı da müthiş bir sanat deneyiminden ziyade, galericiler, koleksiyoncular, diğer alıcılar ve sanat profesyonelleri için yeni ilişkilerin oluşabileceği - hepimizi besleyen- bir ekosisteme platform olmak. Dünyanın en iyi sanat fuarları da tam olarak böyle işliyor.

Son yıllarda görebildiğim kadarıyla müthiş bir halk ilgisi oluyor. Bu fuar için rahatlıkla yöneltebileceğim şey öncelikle ciddi bir bilet ücreti ödeyerek giren ziyaretçilerin hareketini iyi düzenleyen, beklentilerine cevap veren, içinde yaşadığımız bunalıcı ortamda sanat aracılığıyla alternatif düşünceler sunabilen aralıklar yaratabilmesi olur.

Teknik anlamda sergileme ünitelerinin kalitesi ve konumlandırılmasından, doğru ışık ve atmosfer tasarımına iyi düşünülmüş bir mimari tasarımın yanında; katılımcı galeri ve kurumların da aynı duyarlılıkla standartlarını sanatsal olarak tutarlı, seçici ve titiz bir biçimde kurgulamasının fuar deneyiminin kalitesini artıracaklarını düşünüyorum. Ayrıca yan programlar, panel ve konuşmaların bu organizasyonda genişleyerek yer alması çok önemli zira birbirimizi anlamaya ve dinlemeye ihtiyacımız var. Umarım bu etkinlik her yıl kalitesini artırarak sürer. Bu yılki fuarın kente getireceği farklı yansımaları görmek için sabırsızlanıyorum.

Banu Çarmıklı

FOTOGRAF: ZEYNEP ARIDIN, ALEMDERGIN ARSIVI

"Sanat piyasası bizim gibi gelişmekte olan ekonomilerde en kırılgan alan ve elbette desteğe ihtiyacı var. Ancak ben yine de karamsar bakmamayı, sanatçılarımızın toplumun aynası gibi sorunlara ve gündeme ışık tutmasını değerli buluyorum."

Huma Kabakcı

Open Space Contemporary kurucusu ve ikinci jenerasyon koleksiyoner

Genç bir koleksiyoner ve sanat profesyoneli olarak gözlem yapabilecek ciddi bir süreyi bu alanda çalışarak ve izleyerek geçirdiniz. Sizce Contemporary İstanbul nasıl bir yer kaplıyor Türkiye sanat ortamı içerisinde? Fuarda keşke olsa dediğiniz bir görünüz var mıdır? Sizin nasıl bir ilginiz var, özellikle de güncel ortamı gözeterek?

Türkiye sanat ortamına baktığımızda 13 seneden beri şüphesiz Contemporary İstanbul'un önemli bir yer kapladığını görebiliriz, ancak biraz bulunduğumuz durumlardan da kaynaklanan nedenlerle, ne yazık ki izleyicilerine ve ziyaretçilerine kendini daha çok yerel bir fuar olarak sunuyor. Türk galerilerden Pi Artworks, Pilot Galeri ve Krank Art Gallery'nin katılıyor olmasına sevindim, ancak önceden takip ettiğim ve sevdiğim birkaç galerinin (ArtSümer, Daire Sanat, Rem Art Space ve The Pill gibi) katılamamasına da üzüldüm doğrusu.

Yurt dışından Almine Rech (Paris), Galeri Jerome Poggi (Paris), Galeri Michael Schultz (Berlin) ve Project Art Beat (Tiblisi) gibi galerilerin katıldığını görmek çok güzel, ancak Atina'dan, Roma'dan, Berlin, İngiltere ve Viyana'dan daha geleceği vadeden sanatçılarla çalışıp, uluslararası fuarlara katılan galeriler görmek isterdim (The Breeder Gallery, Frutta Gallery, Ronchini Gallery, Cooperfield Gallery, Galeri Krizinger ve Galerie Nordenhake gibi mesela). İlk defa yer alacak olan *CIF Dialogues*'un bir günlük değişik panellerden oluşan fuar dışında yer alacak olan bir etkinlik olması güzel, fakat 'networking' öğlen yemeğinin olması kulağa çok hoş gelmiyor. Sanatın anlamı, tasarım, mimarlık veya başarı gibi genel konulardan başka global dünyadaki sanat piyasası, post-internet sanatı, sanat dünyasındaki kadın-erkek eşitsizliği ve değişik koleksiyonculuk modülleri üzerine daha kapsamlı konuşmalar olabilir.

FOTOGRAF: FENELİMETT

Uzun yıllara dayanan bir koleksiyoner hikâyeniz var, aynı zamanda günlük gazetede genel olarak gezdiğiniz sergileri yazdığınız bir köşeniz ve yazılarınızı yayınladığınız *web* sayfanız var. Gerçekliği ve içinden geçtiğimiz dönemi nasıl izliyor ve değerlendiriyorsunuz?

Ülke olarak zor bir dönemden geçtiğimiz çok açık; fakat benim bu tür kritik süreçlere dair görüşüm sanatçıların üretimlerinin olumlu etkilendiği yönünde. Bir yapıt ortaya koyarken toplumsal koşullardan bağımsız durmak pek kolay değil. Doğal olarak sanatçılar bazen bilinçli, bazen dürtüsel olarak içinden geçtiğimiz zamanın ruhuna atıfta bulunan işler üretiyorlar. Zihinsel olarak konfor alanlarından çıkıldığından insanların daha yaratıcı olduğu kanıtlanmış bir gerçek. Sanatçıların da motivasyonlarını farklı bir kanaldan alabileceğini ve böylelikle kendi çıtalarını yükseltecek ve biz sanatseverleri etkileyecek işler ortaya koyacaklarını düşünüyorum. Elbette ekonomik açıdan zorluk çekildiği hepimizin bildiği bir konu. Sanat piyasası zaten bizim gibi gelişmekte olan ekonomilerde en kırılgan alan. Tabii ki desteğe ihtiyacı var. Yine de ben karamsar bakmamayı, sanatçılarımızın toplumun

aynası gibi sorunlara ve gündeme ışık tutmasını değerli buluyorum.

Uluslararası birçok fuarı geziyorsunuz. Gezdiğiniz bu fuarlar arasında Contemporary İstanbul nasıl bir yer kaplıyor?

CI ilk başladığı günden bu yana muazzam bir gelişim gösterdi. Hem pazarlama hem de etkinlik odaklı fuarcılık yaklaşımları bakımından dünyada pek çok *trend* izledik, izlemeye devam ediyoruz. CI'nın da bu konularda izleyici eğilimini ve deneyimini zenginleştirmeye yönelik önemli girişimlerde bulunduğunu, kısacası genel küresel gündeme entegre olabildiğini söyleyebiliriz. Elbette gidilecek daha uzun bir yolu var, hâlâ genç bir fuar olduğunu kabul etmeliyiz. Diğer yandan yurt dışı fuarların, devlet desteği ve fonlanma konusunda daha avantajlı oldukları da bir gerçek. CI, büyük oranda sponsorluk ilişkileriyle bugüne dek kalitesini belli bir seviyede tutmayı başardı. Mevcut imkânlarda olabileceğin en iyisi olduğunu düşünüyorum. Üstelik izleyici potansiyeli son yıllarda beklenmedik şekilde arttı. Her yaştan, kesimden ve bölgeden sanatseveri bir şekilde aynı çatıda dört günlük sürede toplamayı başardı. Dolayısıyla galericisinden sanatçısına,

koleksiyonerinden izleyecisine dek hepimize destek olmak düşer bana göre.

Güncel ekonomik durum fuarı ve sanat ortamını nasıl etkileyecek sizin bakış açınızdan?

İlk soruda bahsettiğim gibi, umutsuzluğa kapılmanın bize bir faydası olmaz. Fuarda satışlar düşebilir elbette ancak bu dönemin geçici olduğunu ve ileriye dönük olarak üretim potansiyelini sürdürmenin, bazı durumlarda satış yapmaktan daha kayda değer olduğunu göz önünde bulundurmalıyız. Bu noktada belki çalışmalarını yurt içinde sürdüren sanatçılar için döviz odaklı satış politikasının gözden geçirilmesi bir süreliğine yerinde bir yaklaşım olabilir diye düşünüyorum. Her şeye rağmen şehirde başarılı sergiler izlemek, sanatçıların kabuklarına çekilmediklerini görmek ümit verici. Bizim için zor zamanların kurtarıcısı yine sanat olacak bana göre.

unlimited

monthly planner

Art On Istanbul

Meşrutiyet Cad. Oteller Sk. Hanif Binası 1A
Tepebaşı Beyoğlu

Envanter
oddviz
11.09 – 20.10.2018

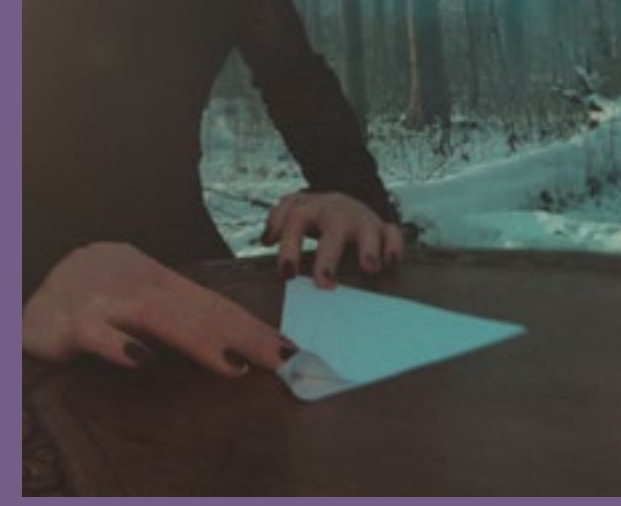

DEPO

Lülecî Hendek Caddesi 12 Tophane

The Eye's Ray
Sefer Memişoğlu
Küratör: Sanneke Huisman

14.09 – 28.10.2018

Darphane-i Amire

Topkapı Sarayı 1. Avlusu, Sultanahmet

Düşler Ülkesi: Troya

19.09 – 19.10.2018

AVTO

Şahkulu Mahallesi Serdar-ı Ekrem Sok. 16B
Beyoğlu İstanbul

Geçici Yeşil Alan
Bert Theis
14.09 – 29.10.2018

ArtSümer

Kemankeş Mah. Mumhane Cad. 52/1A
Karaköy

Resimli Dünya Atlası
Gökçe Erhan
14.09 – 27.10.2018

Ekavart Gallery

Asker Ocağı Cad. Süzer Plaza 15 Gümüşsuyu

Bir Kedi Gördüm Sanki
Ardan Özmenoğlu

14.09 – 13.10.2017

Evin Sanat Galerisi

Bebek Deresi Sok. 13 Bebek

Sahne Arkası
Orhan Cem Çetim
Küratör: Eda Yiğit

02.10 – 03.11.2018

FMV Galeri Işık

Teşvikiye Cad. 6 Şişli

Yabani
Ali Kabaş

18.09 – 29.09.2018

Borusan Contemporary

Balta Limanı Hisar Cad 5 Rumeli Hisarı

Akışkan Bedenler
Universal Everything
&
Üvercinka
Borusan Contemporary Koleksiyon Seçkisi
Küratör: Necmi Sönmez

15.09.2018 – 17.02.2019

Anna Laudel Contemporary

Bankalar Cad. 10 Karaköy Beyoğlu

İmparatorluklar Öncesi
Daniele Sigaleot

13.09 – 26.10.2018

C.A.M Galeri

Firuzaga Mah. Çukurcuma Cad. 38/A Beyoğlu

Yarık
İsmet Doğan

04.10 – 04.11.2018

Bozlu Art Project

Teşvikiye Cad. İsmet Apt. 45/1 Nişantaşı

Karşılaşma
Kazım Karakaya

06.09 – 13.10.2018

Galata Rum Okulu

Kemeraltı Cad. 25 Karaköy

Olduğu Gibi
Ani Çelik Arevyan
Çok Kalpli Varlık
Necla Rüzgar
Koro
Gülçin Aksoy

05 - 30.09.2018

Galeri 77

Necatibey Caddesi 77 Ayvaz Han Karaköy

Neredeyse
Zeynep Akgün

13.09 – 04.11.2018

Galeri Apel

Kuloğlu Mah. Hayriye Cad. 5 Beyoğlu

Toprak ve Lif 2018
Cem Aydoğan, Aydan Baktır, Ramazan Bayrakoğlu, Zeynep Birced, Sakine Çil, Canan Dağdelen, Artin Demirci, Dilek Demirci, Leyla Dilmen, Aslımay Altay Göney, Çağl Harmandar, Şirin İskit, Kurucu Koçanoğlu, Sevil Koçanoğlu, Leyla Sakpınar, Emre Senan, Elvan Serin, Yıldız Şermet ve Bahadır Yıldız

15.09 – 16.11.2018

Galerist

Meşrutiyet Cad. 67 Kat:1 Tepebaşı

Inside
Burcu Yağcıoğlu

13.09 – 20.10.2018

Galeri Selvin

Arnavutköy Dere Sok. 3 Arnavutköy

Yüzler
Melih Püskülcü

11 30.10.2018

Galeri Eksen

Maçka Cad. 29 Nişantaşı

Divane
Hanیه Aein

10 – 31.10.2018

İstanbul Araştırmaları Enstitüsü

Meşrutiyet Cad. 47, Beyoğlu

Batiya Açılan Pencere
Küratör: İzzeddin Çalışlar

14.09.2018 – 23.04.2019

ddesign gallery

Büyükdere Cad. Noramin İş Merkezi B5 Katı
Maslak

Yanlış Zigot
Yağmur Çalış
What is happening?
Melih Koçalı

13.09 – 02.10.2018

Dirimart Dolapdere

İrmak Cad. 1/9 Dolapdere

Tutkuya Övgü
Fahrelnissa Zeid

18.09 – 04.11.2018

Dirimart Nişantaşı

Abdi İpekçi Cad. 7/4 Nişantaşı

Yarısı Dolu
Nissa Raad

21.09 – 04.11.2018

Krank Art Gallery

Tomtom Mah. Tomtom Kaptan Sk. 8 Beyoğlu

Çürüyen Kavunlar
Merve İşeri

07.09 – 20.10.2018

Martch Art Project

Firuzğa Mah. Bostanbaşı Caddesi 4B Beyoğlu

UNTIE
Aylin Yavuz

14.09 - 17.10.2018

MuafProje Çağdaş Sanat Galerisi

Beyoğlu Merkez Rum Kız Lisesi

Ben Hep Evdeyim
Serdar Acar, Mutlu Aksu, Gamze Araz Eskinazi, Tifak Arslan, Gökçen Ataman Tanyer, Tarık Ceddi, Celaset, Rabia Çelik, Gizem Çeşmeci, Tuğba Çınar, Ali Demirtaş, Hale Feriha Hendekcigil, Seydi Murat Koç,Hasan Baran Kurtoglu, MUHİTTİNCAN, Cansu Sönmez, Ayça Şen, Merve Vural, Damla Yalçın

21.09 – 20.10.2018

Adahan İstanbul

General Yazgan Sok. 14 Beyoğlu

Bulutlardan Başka Her Şey
Güneş Çınar

10 - 31.10.2018

Pi Artworks

Mumhane Cad. 52/3 Karaköy

A World of Ten Thousand Things
Fatma Bucak
Küiratör: Övül Ö. Durmuşoğlu

26.09 – 10.11.2018

Leica Bomontiada

Tarihi Bomonti Bira Fabrikası Merkez Mah. Silahşör Cad. Birahane Sk. 1 Şişli

Horst: Moda ve Portreler
Horst P. Horst

08.09 – 02.12.2017

Merdiven Art Space

Meclis-i Mebusan Cad. 31 Murat Han Kat 1 Fındıklı, Beyoğlu

DİRİLİŞ: Üç Kuşaktan Bir Kuşatma Denemesi
Ferhat Özgür, Kıvanç Gökmen, Mustafa Kula

13.09 – 30.11.2018

Mixer

Mumhane Cad. 50 Kat: 0 & -1 Karaköy

Son Çağrı
Alican Leblebici
Yakınlaşma
Emre Baykal, Esra Özgüroğlu, Nazlı Demirel

14.09 – 20.10.2018

Operation Room

Güzelbahçe Sok. 20 Şişli

Değil, Orada Değil
Kadir Has Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü Öğrencileri

13.09 – 10.11.2018

Protocinema

Sıraselviler Cad. 35 Beyoğlu

at Taksim Square, *eski Mixer'in mekânı*

The City
Rosselle Biscotti

28.09 – 27.10.2018

Pera Müzesi

Meşrutiyet Cad. 65 Tepebaşı, Beyoğlu

Mektep Meydan Galatasaray
Küiratör: Çelenk Bafra

12.09 – 29.10.2017

Poşe

Caferağa Mahallesi, Rızapaşa Sokak 2/1 Moda

Bağ Bağcık
Çağıl Harmandar

22 – 23.09.2018

Sanatorium

Kemankeş Mah. Mumhane Cad. Laroz Han 67 Karaköy

Şeylerin Ufku
Yunus Emre Erdoğan

10.09 – 14.10.2017

The Circle

Kumbaracı Yokuşu Tercüman Çıkmazı 16/1 Beyoğlu

Kalp olmak ne ola?
Joni Zakonjšek
Küiratör: Sanja Jurca Avcı

14.09 – 14.10.2018

x-ist

Mumhane Cad. 50 K: 2 Karaköy

Freaks of Nature
Erkut Terliksiz

04.10 – 10.11.2018

Pg Art Gallery

Ömer Avni Mah. Çukur Cuma Cad. 40/1 Beyoğlu

Tutkunun Anatomisi
Özer Toraman

15.09 – 12.10.2018

REM Artspace

Firuzğa Mah. Çukur Cuma Cad. 20 Beyoğlu

Aklımda Bir Yer
Banu Çolak

07.09 – 20.10.2018

Portakal

Mim Kemal Öke Cad. 8 Nişantaşı

Ferit Edgü Koleksiyonu'ndan Abidin Dino

18 – 25.09.2017

Salt Beyoğlu

İstiklal Cad. 136 Beyoğlu

Evrenin Titreşen Işıkları
Anna Boghiguian, Rana Hamadeh, Merve Ünsal, Navine G, Khan-Doddos
Küiratör: Annie Fletcher

12.09 – 30.12.2018

Tophane-i Amire

Kılıçalı Paşa Mah. Defterdar Yokuşu 2 Beyoğlu

Terra
Huri Kiriş

11.10 – 07.11.2018

The Pill

Ayvansaray Mah. Mürselpaşa Cad. 181 Balat

Cosmovisions
Eva Nielsen&Marion Verboom
Küiratör: Marianne Derrien

13.09 – 11.11.2018

Versus Art Project

Kuloğlu Mah. Gazeteci Erol Dernek Sok. 11/3 Hanif Han Beyoğlu

Space Graph
Alper Derinboğaz

19.09 – 13.10.2018

Zilberman Gallery

İstiklal Cad. Mısır Apt 163/10 Kat:3 Beyoğlu

Otelde Bir Gün
Başak Bugay, Hera Büyüктаşçıyan, Can Küçük, Şant Mengücek, Erinç Seymen

21.09 – 17.11.2017

ARTWEEKS@AKARETLER

unlimited publications

Abonelik ücreti *senelik* 200 TL

Bütün detaylar *ve* her gün yeni yazılar
unlimitedrag.com'da

17-30 Eylül tarihleri arasında Bilgili Holding ve Sabiha Kurtulmuş'un organizasyonuyla Akaretler'de Artweeks@Akaretler başlıyor. Vogue Türkiye ve GQ Türkiye'nin basın sponsorluğunda gerçekleşen etkinlikte yerli ve yabancı çok sayıda sanatçının eserleri iki hafta boyunca Akaretler 37, 39, 45 ve 55 numarada sergilenecek.

37-39 NUMARA

Clubfinerarts

MERKUR

Suat Akdemir, Arzu Akgün, Bahar Oganer, Ozan Oganer, Mustafa Yüce, Zeynep Çilek, Şevket Sönmez, Abdülkadir Öztürk ve Nilay Özenbay

ArtSümer

Gözde İlkin, Erdal Duman, Yasemin Özcan, Serkan Demir ve Onur Gülfidan

Aria Art Gallery

Beatrice Gallori ve Angelo Brescianini

Vogue Gallery

Vogue Türkiye Moda Fotoğrafları Sergisi

GQ Lounge

Emre Yusufi

45 NUMARA

Ziya Tacir

55 NUMARA

Hüzünlü ve Huzursuz

Küratör: Derya Yücel

Öner Kocabeyoğlu koleksiyon seçkisi

17.09 - 15.10.2018

19 Eylül 2018, Çarşamba

14:00 – 16:00 Mert Fırat ile Art Map ve Sanat İnisiyatifleri

20 Eylül 2018, Perşembe

15:30 - 16:30 Kurumsal Mekanlarda Sanat ve Mimari İşbirliği
Konuşmacılar:
Sahir Erozcan (Maça Kızı Hotel)
Çigdem Eren (mimar)

18:30-19:30 Agah Uğur ile Sohbet

21 Eylül 2018, Cuma

18:00 Ekrem Yalçındağ Sergi Açılış

22 Eylül 2018, Cumartesi

16:00 – 17:00 Ekrem Yalçındağ ve Dorethea Strauss Konuşması

24 Eylül 2018, Pazar

Emre Yusufi

24 Eylül 2018, Pazartesi

18:00 – 19:00 Leica Türkiye ve Ara Güler Müzesi Yönetim Kurulu Üyesi Oskar Fuchs ile Fotoğraf Koleksiyonerliği üzerine

25 Eylül 2018, Salı

18:00 – 19:00 *Koleksiyonerler Konuşuyor*
Aslı Sümer, Leyla Pekin ve Ari Meşulam

26 Eylül 2018, Çarşamba

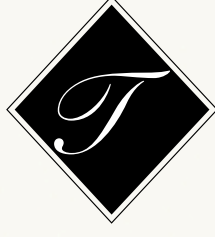
17:00 – 18:00 Gökşen Buğra ile Ekrem Yalçındağ sergi konuşması

18:30 – 19:30 Öner Kocabeyoğlu ile koleksiyonu ve sergisi üzerine

28 Eylül 2018 Cuma

18:00-19:00 İstanbul Modern Direktörü Levent Çalıkoglu ile koleksiyonerlik üzerine

Tektaş

WATCHES & JEWELLERY

THE BEST IN ONE WORLD

CHOPARD BUTİK NİŞANTAŞI

Mim Kemal Öke Caddesi 35/9 Nişantaşı - İSTANBUL
T. 0212 225 17 75
chopard.istanbul@tektas.info

PATEK PHILIPPE BUTİK NİŞANTAŞI

Mim Kemal Öke Caddesi 35/8 Nişantaşı - İSTANBUL
T. 0212 224 71 76
patek.istanbul@tektas.info

AUDEMARS PIGUET BUTİK NİŞANTAŞI

Mim Kemal Öke Caddesi 35/1 Nişantaşı - İSTANBUL
T. 0212 230 70 71
apist@tektas.info

TEKTASSAATCILIK